

Live up to a
better and
safer work
environment

ALGEMEEN VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN (AVGP)

Project: 'nieuw kantoor'

Unilin Panels BOSPAN

Breestraat 2A – 8710 Wielsbeke

Onderhavig AVGP mag slechts gebruikt worden in het kader van het project: 'Unilin Panels BOSPAN – nieuw kantoor'.

Conform:

- Het KB 25/01/2001 (art. 25 t.e.m. 30) en wijzigingen
- De wet op het welzijn 04/08/1996
- De Europese Richtlijn 92/57 EEG

Contactpersonen Consultes bv:

Peggy Clerick
0473/52 42 41
peggy@consultes.be

Michiel Monteyne
0498/37 75 73
michiel@consultes.be

Nelis Lievyns
0471/95 03 78
nelis@consultes.be

INHOUDSOPGAVE

Doelstelling en algemene bepalingen	3
Hoofdstuk 1 Gegevens i.v.m. het project.....	4
1.1. Beschrijving van het te realiseren project	4
1.1.1. Korte beschrijving van het project.....	4
1.1.2. Adres van de bouwplaats	4
1.1.3. Aard der werken	4
1.1.4. Gegevens i.v.m. de planning van de werken.....	4
1.2. Tussenkomenende partijen en externe diensten	5
1.2.1. Tussenkomenende partijen	5
1.2.2. Externe diensten.....	9
2. Hoofdstuk 2 Organisatie van werf	11
2.1. Toegang en verkeer op de site	11
2.2. Vergunningen.....	12
2.3. Toegang en afbakening van de werf	12
2.4. Werfinplanting.....	13
2.5. Bijkomende veiligheidseisen Unilin	14
2.6. Algemeen rookverbod	15
3. Hoofdstuk 3 Preventiemaatregelen.....	16
3.1. Algemene preventiemaatregelen.....	16
3.2. Bouwplaatsreglement	16
3.3. Specifieke preventiemaatregelen	17
3.4. Permanente veiligheidsvoorzieningen	25
4. Hoofdstuk 4 Organisatie in geval van nood.....	26
4.1. Organisatie van de hulpverlening.....	26
4.1.1. E.H.B.O.	26
4.1.2. Interne hulpverleners	26
4.1.3. Instructies in geval van een arbeidsongeval	26
4.1.4. Procedure na een arbeidsongeval.....	27
5. Hoofdstuk 5 Bestaande nutsleidingen	28
6. Hoofdstuk 6 Verplichtingen van de aannemer m.b.t. veiligheid en gezondheid	29
6.1. Verplicht aan te leveren documenten	29
6.1.1. Organigram.....	29
6.1.2. Ongevallencijfers	29
6.1.3. Intentieverklaring	29
6.2. Na de gunning der werken	29
6.2.1. Specifiek Veiligheids- en Gezondheidsplan	29
6.2.2. Verklaring (onder)aannemer(s)	30
BIJLAGE 1: BOUWPLAATSREGLEMENT	31
BIJLAGE 2: ALGEMENE RISICOANALYSE.....	35
BIJLAGE 3: VERSLAG ARBEIDSONGEVAL.....	61
BIJLAGE 4: ONGEVALLLEN INLICHTINGENBLAD.....	62
BIJLAGE 5: INTENTIEVERKLARING BIJ INSCHRIJVING	63
BIJLAGE 6: LIJST WERFMATERIEEL	64
BIJLAGE 7: VERKLARING (ONDER)AANNEMER	66
BIJLAGE 8: NOODNUMMERS	67

Doelstelling en algemene bepalingen

Dit algemeen veiligheids- en gezondheidsplan geldt als instrument bij de coördinatie op de werf 'Unilin Panels BOSPAN' en stelt de gepaste preventiemaatregelen voor ter voorkoming van incidenten en ongevallen bij de werknemers van alle tussenkomende partijen tijdens het uitvoeren van hun taken.

M.a.w.:

- het voorkomen van menselijk leed en materiële schade
- het bevorderen van gezonde arbeidsomstandigheden
- het verbeteren van het arbeidsklimaat

Er dient opgemerkt dat dit het 'algemeen' veiligheids- en gezondheidsplan (AVGP) is, dat opgemaakt werd door de coördinator-ontwerp.

Tijdens de voorbereiding van de uit te voeren werken wordt door de betrokken aannemers een 'specifiek' veiligheids- en gezondheidsplan (SVGP) opgesteld. Hierin beschrijven zij de specifieke preventiemaatregelen voortvloeiend uit de uitvoeringsmethoden die zij voorzien en rekening houdend met de samenwerking met onderaannemers en mede-aannemers. Tijdens de verwezenlijking van het project worden de SVGP's bij elke wijziging aangepast en/of aangevuld. De procedure voor de opmaak van het SVGP wordt gedetailleerd beschreven in hoofdstuk 6.

Een kopie van onderhavig AVGP dient steeds op de werf aanwezig te zijn. De SVGP's worden opgenomen in het coördinatieboek (of vervangende kennisgeving) alsook de wijzigingen en aanpassingen.

De taal van het dossier is het Nederlands. De **taal van omgang op de werf bestaat uit Nederlands, Frans of Engels**. Aannemers die anderstalige werknemers tewerkstellen, moeten zelf instaan voor het vertalen van de van kracht zijnde V&G bepalingen en voor het informeren, opleiden en instrueren van die werknemers in hun moedertaal.

ALHEEMBouw

Hoofdstuk 1 Gegevens i.v.m. het project

1.1. Beschrijving van het te realiseren project

1.1.1. Korte beschrijving van het project

De werken betreffen het bouwen van een kantoorgebouw met parking.

1.1.2. Adres van de bouwplaats

Breestraat 2A – 8710 Wielsbeke

1.1.3. Aard der werken

Het project bevat volgende werkzaamheden die tegelijkertijd of na elkaar worden uitgevoerd volgens art. 2 §1 van het KB 25/01/01:

	Activiteit	Van toepassing	Niet van toepassing
art. 2 §1 1°	graafwerken	X	
art. 2 §1 2°	grondwerken	X	
art. 2 §1 3°	funderings- en verstevigingswerken	X	
art. 2 §1 4°	waterbouwkundige werken		X
art. 2 §1 5°	wegenwerken		X
art. 2 §1 6°	plaatsing van nutsleidingen, inzonderheid, riolen, gasleidingen, elektriciteitskabels, en tussenkomsten op deze leidingen, voorafgegaan door andere in deze paragraaf bedoelde werken	X	
art. 2 §1 7°	bouwwerken	X	
art. 2 §1 8°	montage en demontage van, inzonderheid, geprefabriceerde elementen, liggers en kolommen	X	
art. 2 §1 9°	inrichtings- of uitrustingswerken	X	
art. 2 §1 10°	verbouwingswerken	X	
art. 2 §1 11°	vernieuwbouw		X
art. 2 §1 12°	herstellingswerken		X
art. 2 §1 13°	ontmantelingswerken		X
art. 2 §1 14°	sloopwerken		X
art. 2 §1 15°	instandhoudingswerken		X
art. 2 §1 16°	onderhouds-, schilder- en reinigingswerken	X	
art. 2 §1 17°	saneringswerken		X
art. 2 §1 18°	afwerkingswerkzaamheden behorende bij één of meer werken bedoeld in de vorige punten	X	

1.1.4. Gegevens i.v.m. de planning van de werken

Vooropgestelde data:

- Startdatum: begin april 2022
- Geschatte einddatum: augustus 2023.

Een gedetailleerde planning van de werken wordt opgesteld door de hoofdaannemer op de werf. Gelieve de high-level planning te bezorgen aan de bouwheer en veiligheidscoördinatie. Bij ingrijpende en/of relevante wijzigingen in de planning dienen de betrokken partijen steeds op de hoogte gebracht te worden.

1.2. Tussenkommende partijen en externe diensten

1.2.1. Tussenkommende partijen

Hieronder worden de tussenkommende partijen weergegeven. Deze opsomming wordt eveneens opgenomen in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving) waar ze verder wordt aangevuld naargelang bijkomende aannemers of andere tussenkommende partijen bij het ontwerp of de verwezenlijking van het bouwwerk betrokken worden.

De opdrachtgever:

Definitie: Eén of meerdere natuurlijke of rechtspersonen die de opdracht uitschrijven voor het ontwerpen en/of realiseren van een bepaald bouwwerk of gebouw.

Opdracht: De opdrachtgever ziet erop toe dat:

- de verschillende tussenkommende partijen bij de uitvoering van hun taken samenwerken en deze coördineren.
- de coördinator-verwezenlijking de bevoegdheid, de middelen en de informatie bezit nodig voor de goede uitvoering van zijn opdrachten, zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van de verschillende tussenkommende partijen.

De opdrachtgever zal op advies van de coördinator de nodige maatregelen treffen om de veiligheid te garanderen wanneer de aannemer hier in gebreke blijft. Dit gebeurt op kosten van de in gebreke blijvende aannemer.

Gegevens: **Unilin Panels BOSPAN**
Breestraat 4
8710 Wielsbeke

De bouwdirecties

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp en/of de uitvoering en/of het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk. Het begrip bouwdirectie wordt opgesplitst in drie onderscheiden personen, dit om rekening te houden met de realiteit op het werkterrein.

1. Bouwdirectie belast met het ontwerp:

Definitie: Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp van het bouwwerk.

Gegevens: **OYO Architects bvba** - **Eddy Soete**
New-Yorkstraat 2P - +32 (0)9 335 62 09
9000 Gent

2. Bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering:

Definitie: Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk.

Gegevens: **OYO Architects bvba** - **Eddy Soete**
New-Yorkstraat 2P - +32 (0)9 335 62 09
9000 Gent

3. Bouwdirectie belast met de uitvoering:

Definitie: Iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor de uitvoering van het bouwwerk. De persoon die de volledige verantwoordelijkheid voor de uitvoering van een bouwwerk draagt.

Deze functie is meestal van toepassing wanneer de opdrachtgever een "hoofdaannemer" aanstelt die het volledige bouwwerk coördineert.

Het is echter mogelijk dat de opdrachtgever zelf verschillende aannemers kiest zonder een beroep te doen op een bouwdirectie. In dat geval wordt elkeen van deze aannemers bouwdirectie belast met de uitvoering voor het deel van de werken dat hem is toevertrouwd. We spreken dan eerder van "nevenaannemers".

Opdracht: De bouwdirectie belast met de uitvoering heeft de volgende verplichtingen:

- hij moet zelf de veiligheids- en gezondheidsmaatregelen naleven;
- hij moet ze doen naleven door alle aannemers en onderaannemers die betrokken zijn bij de verwezenlijking van het bouwwerk, zelfs wanneer hij slechts een indirecte band heeft met deze aannemers of onderaannemers;
- hij moet ze bovendien doen naleven door de verschillende werknemers.

Gegevens: **Alheembouw NV**
Roeselarestraat 205
8840 Staden

Silke Manssens - Projectleider
Jan Hermans - Werfleider
Filip Cormenier - Preventieadviseur

De coördinator-ontwerp:

Definitie: Eén of meerdere natuurlijke of rechtspersonen die de opdracht uitvoert van het coördineren van het ontwerp van een bepaald bouwwerk of gebouw op vlak van veiligheid en dat bij de opbouw en bij de uitbating van het toekomstig bouwwerk. De coördinator-ontwerp wordt aangesteld door de opdrachtgever of de bouwheer en kan een werknemer van de bouwheer of een externe zijn. Hij voldoet aan de bepalingen van afdeling VII van het KB 25/01/01.

Opdracht: Hij stelt het algemeen veiligheids- en gezondheidsplan op en neemt er de kritieke fasen voor de veiligheid en de gezondheid in op waarop de coördinator-verwezenlijking ten minste op de bouwplaats aanwezig moet zijn;

Hij past het veiligheids- en gezondheidsplan aan aan elke wijziging aangebracht aan het ontwerp;

Hij maakt de elementen uit het veiligheids- en gezondheidsplan over aan de tussenkomende partijen voorzover deze elementen hen betreffen;

Hij zorgt ervoor dat de betrokkenen schriftelijk in kennis worden gesteld van hun eventuele gedragingen, handelingen, keuzen of nalatigheden die in strijd zijn met de algemene preventieprincipes; daartoe mag hij ook een coördinatieboek (of vervangende kennisgeving) aanwenden;

Hij adviseert de opdrachtgevers inzake de overeenstemming van het document gevoegd bij de offertes, met het veiligheids- en gezondheidsplan en stelt hen in kennis van eventuele niet-overeenstemmingen;

Hij opent het postinterventiedossier, houdt het bij en vult het aan;

Hij draagt het veiligheids- en gezondheidsplan (AVGP), het eventuele coördinatieboek en het postinterventiedossier over aan de opdrachtgevers en stelt die overdracht en het einde van het ontwerp van bouwwerk schriftelijk vast.

Gegevens: **Consultes bv**
Blokkestraat 41A/bus 2
8550 Zwevegem

De coördinator-verwezenlijking:

Definitie: Eén of meerdere natuurlijke of rechtspersonen die de opdracht uitvoert van het coördineren van de verwezenlijking van een bepaald bouwwerk of gebouw op de bouwplaats op vlak van veiligheid en dat bij de opbouw en bij de uitbating van het toekomstig bouwwerk. De coördinator-verwezenlijking wordt aangesteld door de opdrachtgever of de bouwheer en kan een werknemer van de bouwheer of een externe zijn. Hij voldoet aan de bepalingen van afdeling VII van het KB 25/01/01.

Opdracht Hij coördineert het toepassen van de algemene regels m.b.t. preventie en bescherming van de werknemer:

- bij het maken van technische en organisatorische keuzes.
- bij het inplannen van de verschillende werken of uitvoeringsfazen die simultaan lopen of elkaar opvolgen.
- bij het inschatten van de duur van de verschillende werkzaamheden in functie van de voorgaande keuzes.

Hij ziet toe op de uitvoering van de reglementering geldig op de bouwplaats, onder andere met betrekking tot het respecteren van volgende principes:

- orde en netheid op de werf.
- keuze van de werkplaatsen i.f.v. bereikbaarheid en het vastleggen van werfwegen en evacuatiewegen.
- behandeling van materialen.
- onderhoud en keuring van installaties, het materieel en toebehoren.
- afbakening en bepaling van stockageruimtes, vooral m.b.t. gevaarlijke producten.
- ophalen van restanten en verpakkingen van gevaarlijke producten.
- eventuele aanpassingen van de duur der werkzaamheden i.f.v. de actuele werfsituatie.

Hij stemt de SVGP's bij uitvoering van de verschillende aannemers op elkaar af.

Hij organiseert de samenwerking, de coördinatie en de wederzijdse informatie van de werkgevers met betrekking tot de bescherming van hun werknemers.

Gegevens: **Consultes bv**
Blokkestraat 41A/bus 2
8550 Zwevegem

De aannemer:

Definitie: Elke onderneming, als hoofdaannemer (=gecontacteerd door de bouwheer) of als onderaannemer (=gecontacteerd door een andere aannemer), en dit als rechtspersoon of als natuurlijke persoon;

Maw. elke werkgever die in het kader van de uitvoering van het project personeel tewerkstelt. Bovendien worden daarmee ook zelfstandigen bedoeld zonder enige uitzondering.

Opdracht: Elke onderneming staat in voor de veiligheid van zijn werknemers en die van derden.

Wettelijke verplichtingen van de aannemer:

- De werken die hem opgedragen zijn uitvoeren in overeenstemming met alle wettelijke voorschriften op het vlak van arbeidsveiligheid en -hygiëne. Hij is bijgevolg tegenover het bestuur volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor het naleven en doen naleven van voornoemde wettelijke bepalingen (ARAB, Codex, AREI, Welzijnswet dd. 04/08/1996, VLAREM, CAO's, ...), evenals de bepalingen van dit AVGP. Hij doet dit voor zichzelf, zijn medewerkers, zijn onderaannemers, zijn leveranciers en zijn bezoekers.
- De aannemer is er verantwoordelijk voor dat zijn werkzaamheden geen risico's meebrengen voor de andere werfdeelnemers en hij moet actief meewerken aan de veiligheidscoördinatie op de werf.
- Voor elke tewerkgestelde werknemer die een veiligheids- of risicofunctie waarneemt moet op vraag van de coördinator een geldig medisch attest en een bekwaamheidscertificaat, uitgeschreven door de werkgever of een bevoegde instantie, kunnen voorgelegd worden.

Bijkomende verplichtingen van de aannemer:

- De zorg voor het verwezenlijken en het onderhouden van de algemene en gemeenschappelijke veiligheidsvoorzieningen. Sommige van die voorzieningen moeten

tot het einde van alle werfactiviteiten in stand gehouden worden (EHBO-lokaal, gemeenschappelijke toegangen, ...).

- Enkel gekwalificeerde personen, die op de hoogte zijn van de risico's van hun vak en van de daarbij horende preventiemaatregelen, mogen ingezet worden op de werf. Indien blijkt dat een persoon de V&G-instructies niet kent of niet toepast, kan hem de toegang tot de werf op staande voet ontzegd worden.
- De aannemers dienen zonder uitstel gevolg te geven aan de opmerkingen op het vlak van veiligheid en hygiëne geuit door de vertegenwoordigers van de bouwheer, zijn aangestelden en de veiligheidscoördinator. In geen geval mag het eventuele stoppen van de werken om veiligheids- of gezondheidsredenen bijkomende kosten voor de opdrachtgever, een verlenging van de uitvoeringstermijn of een verstoring van de planning met zich meebrengen. Indien een aannemer geen gevolg geeft aan deze opmerkingen kan de opdrachtgever het nodige doen of laten doen door derden en dit op kosten van de in gebreke blijvende aannemer.
- Bij problemen op het vlak van de veiligheid en de hygiëne op de werf kan elke aannemer zich wenden tot de aangestelden van de opdrachtgever.

Gegevens: **Alheembouw NV**
Roeselarestraat 205
8840 Staden

Silke Manssens - Projectleider
Jan Hermans - Werfleider
Filip Cormenier - Preventieadviseur

De opdrachtgever, de bouwdirectie en de veiligheidscoördinator hebben steeds het recht:

- om de werkzaamheden en de naleving van de V&G-verplichtingen te **controleren**
- om na een in gebreke stelling van de aannemer, de werkzaamheden te **stoppen** indien naar hun mening **onaanvaardbare risico's** genomen worden. Dit in overleg met de verantwoordelijke ter plaatse.
- om **zelf de nodige V&G-maatregelen te treffen** op kosten van de aannemer die in gebreke is gebleven en zijn verplichtingen niet of gebrekkig nakomt. Dit wanneer de aannemer zijn kans tot aanpassing heeft verzaakt.

Iedere werknemer heeft de plicht om tekortkomingen of onveilige situaties, waarvan hijzelf niet de oorzaak is, onmiddellijk (schriftelijk) te melden. Elke melding wordt genoteerd in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving) en opgevolgd met de nodige acties. Ze worden steeds besproken tijdens de (veiligheids)vergaderingen op de werf.

Opmerking:

In het kader van zijn opdracht handelt de veiligheidscoördinator in de hoedanigheid van dienstverlener en raadgever van de bouwheer, zonder te beschikken over het recht bevelen te geven aan de verschillende betrokkenen. Hij is gehouden door een middelenverbintenis en het opstellen van documenten eigen aan zijn opdracht. In geen geval is hij verantwoordelijk voor laattijdigheid van de studies of van de uitvoering der werken, zelfs indien de mogelijke laattijdigheid te wijten is aan preventiemiddelen voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. De veiligheidscoördinator is geenszins verantwoordelijk voor de kostprijs van het project of van de uitvoering der werken. De veiligheidscoördinator erkent te beschikken over de vereiste kwalificatie en bevoegdheid voor de uitvoering van zijn opdracht en zal zijn beroepsaansprakelijkheid op adequate wijze laten verzekeren. De opdrachtgever verklaart uitdrukkelijk dat geen enkele overeenkomst die hij ondertekend heeft of zal ondertekenen in verband met het project of met de uitvoering van het bouwwerk, bedingen inhouden waarbij de verantwoordelijkheid eigen aan opdrachtgever of andere betrokkenen bij toepassing van de wetgeving of uitvoeringsbesluiten, geheel of ten dele ten laste van de coördinator zouden worden overgedragen.

1.2.2. Externe diensten

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg:

West-Vlaanderen

tel: 02/233.42.40

Koning Albert I-laan 1-5/bus 5

Email: ttw.west.vlaanderen@werk.belgie.be

8200 Brugge

Constructiv

Belangenvertegenwoordiger voor de bouwsector

Koningsstraat 132 bus 1

1000 Brussel

tel: 02/209.65.65

Email: info@construtiv.be

Dichtstbijzijnde ziekenhuis

Dringende oproep: 112

OLV van Lourdes

Vijfseweg 150

8790 Waregem

Algemeen tel.nr.: 056/62.31.11

Speedopname: 056/62.31.31

Brandweer

Dringende oproep: 112

Hulpverleningszone Fluvia

Niet dringend: <https://www.hvzfluvia.be/webloket>

(Wespen, wateroverlast of stormschade)

Administratie: 056/23.99.70

Lokale politie

Dringende oproepen: 101

PZ MIDOW (wijkbureau)
Rijksweg 314
8710 Wielsbeke
Tel.: 056/67.19.70

PZ MIDOW (hoofdkantoor)
Wielsbekestraat 96
8780 Oostrozebeke
Tel.: 056/67.19.40

Politiehulp:

Dit oproepnummer is geldig in het ganse land.
Waar u zich ook bevindt, u wordt steeds in
contact gebracht met een politiedienst. U
wordt geholpen door een provinciale
meldkamer (24/24).

Anti-gifcentrum

Tel: 070/245.245

Militair hospitaal Neder-Over-Heembeek

Alle noodnummers en belangrijke contactgegevens zijn uit te hangen in de werflokalen. Hiervoor kan het document gebruikt worden dat opgenomen is in **bijlage 8**.

ALHEEMBouw

2.2. Vergunningen

Er werd door de bouwheer en Unilin BOSPAN beslist dat het gebruik van een graafvergunning verplicht is op de werf.

Onder de term "graafvergunning" worden volgende werken gedefinieerd: Alle werken waarbij uitgravingen dienen te gebeuren op de werf. Deze vergunning dient specifiek om na te gaan of er eventuele ondergrondse leidingen ter hoogte van de werkzaamheden aanwezig zijn en welke maatregelen genomen moeten worden ten opzichte hiervan. In dit geval zullen betreffende leidingen eerder een impact hebben op A&U Energy. Deze vergunningen worden opgemaakt om overleg tussen Alheembouw, Unilin BOSPAN en A&U Energy te verzekeren.

Indien er (uitzonderlijk) toch werken in functie van de bouw van het kantoor vanop de productiesite dienen te gebeuren, is het gebruik van Unilin-werkvergunningen wel verplicht.

2.3. Toegang en afbakening van de werf

Van bij het begin zullen gevaarlijke zones van de **werf** worden **afgebakend en omheind** door middel van hekwerk. Dit om elke toegang vanaf de productieomgeving onmogelijk te maken voor derden:

- De werf wordt opgestart door Alheembouw. De aannemer voorziet dan ook vanaf het begin van de werken in een algemene afscherming van de zone. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de aanwezig omheining aangevuld met hekwerk en een elektrische poort.

Een opschrift met uitdrukkelijk toegangsverbod en de nodige gebodspictogrammen inzake persoonlijke beschermingsmiddelen zal aan de werftoegang aangebracht worden. Bijkomende verplichte beschermingsmiddelen kunnen eveneens door gebodsborden aangegeven worden.

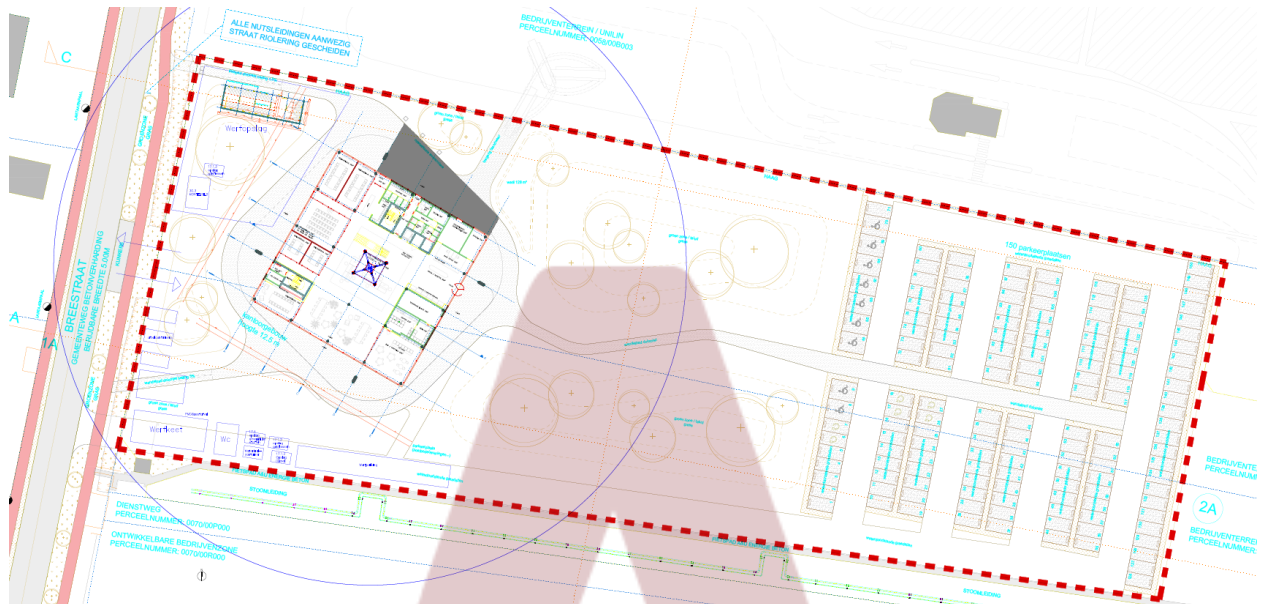
Tijdens de werkuren dienen de aannemers steeds toe te zien op het respecteren van het toegangsverbod tot de werf door derden en aan de verplichting tot het dragen van de nodige individuele beschermingsmiddelen door alle personen die de werf betreden voorbij de pictogrammen die deze geboden aanduiden. Na afloop van de werkzaamheden voor die dag dient de werfingang afgesloten te worden.

Bijkomende uitgravingen en andere gevaarlijke punten in de werfzone zelf zullen afzonderlijk afgebakend worden – minstens d.m.v. oranje plastic signalisatiematten, hekwerk of (indien de uitgraving minder dan 1 dag open blijft) een signalisatielint en dat door de aannemer tot wiens werk ze behoren.

De werknemers (ook deze van de onderaannemers) dienen uitdrukkelijke richtlijnen te ontvangen inzake de toegangsmodaliteiten tot de werfzone.

ALHEEMBOUW

2.4. Werfinplanting

Het werfdorp en de stockage van het materiaal zal voorzien worden van een stabiele onderlaag, hetzij in steenpuin of verharding zoals de overige delen van de werf. De stroomtoevoer van de werf wordt afgetakt de vroegere werfaansluiting gebruikt door A&U Energy. Zowel elektriciteit als watertoevoer wordt voorzien door de bouwheer (via A&U Energy).

De lokalen moeten worden uitgerust met voldoende en aangepaste brandbestrijdingsmiddelen. Deze moeten gemakkelijk bereikbaar zijn en jaarlijks gecontroleerd. De vloeren van de werfketen zijn samengesteld uit een effen waterdichte bekleding, bestand tegen regelmatige schoonmaak met water.

De lokalen van de sanitaire installaties (kleedkamers, refters, wasplaatsen, toiletten) voldoen aan de wettelijke hygiëne- en veiligheidseisen en moeten telkens als het nodig is gereinigd worden. De aannemer werd gevraagd zelf te voorzien in sanitaire voorzieningen. Hier dient de frequentie van leegmaken aangepast te worden aan het gebruik.

De inrichtingen en inplanting van de werf wordt aangeduid op een **werfinrichtingsplan** dat de algemene aannemer bij aanvang van de werf opstelt en ter goedkeuring voorlegt aan de opdrachtgever en de veiligheidscoördinator.

Het bevat minstens de volgende elementen (indien van toepassing):

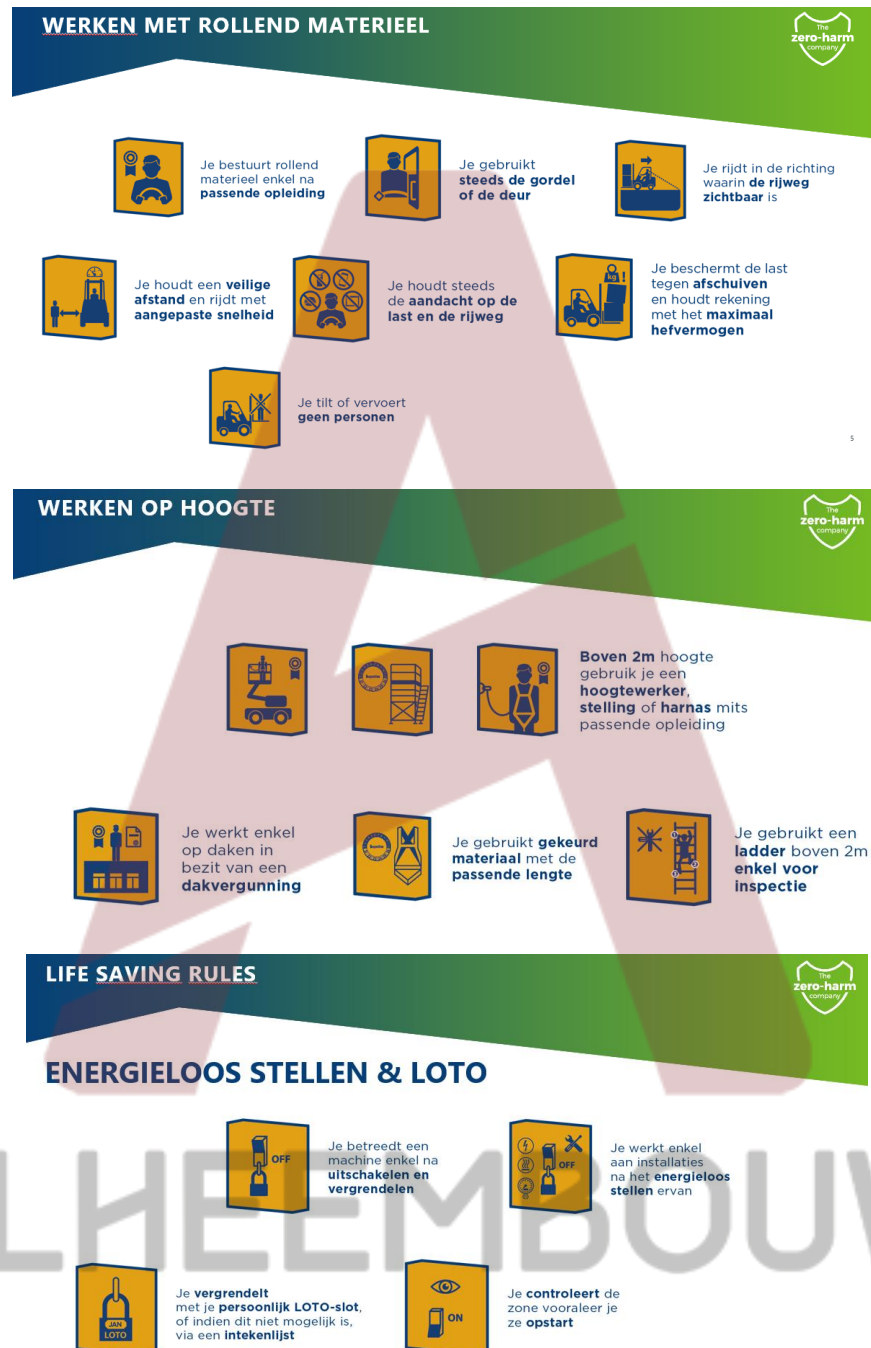
- * Toegangen, wegen rijrichting en parkings
- * Ligging van nutsleidingen
- * Zones voor gezondheidsinrichtingen
- * Stockage van materieel – materiaal, gevaarlijke producten, werkplaatsen
- * Inplanting hijstoestellen en bijhorende draaicirkels
- * Opgestelde elektrische verdeelborden
- * EHBO – post
- * Tijdelijke doorgangen

OPMERKING bij de organisatie van de werf

Er moet rekening gehouden worden met de bepalingen van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning (VLAREM). Bepaalde machines (vb. compressoren,...), opslag van gevaarlijke producten (vb. stookolie,...), oppompen en lozen van water zijn naargelang de capaciteit en de hoeveelheid te beschouwen als hinderlijke inrichtingen waardoor ze meldings- of vergunningsplichtig kunnen zijn. Elke aannemer heeft de plicht zich volgens deze reglementering in orde te stellen en daarvan bewijs te leveren aan de opdrachtgever en veiligheidscoördinator. Kopieën van de nodige meldingen en vergunningen worden in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving) bewaard.

2.5. Bijkomende veiligheidseisen Unilin

Binnen Unilin wordt sterke focus gelegd op de LSR (life saving rules). Onderstaand een overzicht van de belangrijkste regels waarmee men steeds rekening dient te houden:

Bijkomend wordt vereist door Unilin dat:

- **Minstens maandelijks een toolbox** wordt gegeven voor alle aanwezige partijen op de werf. Dit onderwerp kan vrij gekozen worden door de hoofdaannemer, rekening houdend met de bouwphase van de werf. Deze toolbox dient ondertekend te worden door de aanwezigen en spontaan doorgestuurd naar de veiligheidscoördinatie en projectleiding van Unilin.
- Bij opstart van een werk en op regelmatige tijdstippen (afhankelijk van de noodzaak) **last-minute risicoanalyses (LMRA)** worden uitgevoerd. De effectieve uitvoering van deze LMRA's dient spontaan voorgelegd indien opgevraagd. Dit kan op afroep ofwel gedurende de werfvergadering.

2.6. Algemeen rookverbod

Wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek en voor de bescherming van werknemers tegen tabaksrook (en alle latere wijzigingen).

Volgens de wet van 22 december 2009 geldt een algemeen rookverbod ter bescherming van de werknemers. Deze wet is van toepassing op alle "werkplekken". Werkplaats kan worden gedefinieerd als:

- Elke werkplek, ongeacht of deze zich binnen of buiten een onderneming of vestiging bevindt en ongeacht of deze zich in een gesloten of open ruimte bevindt, met uitzondering van de open lucht.
- Elke open of gesloten ruimte binnen de onderneming of vestiging waartoe de werknemer toegang heeft.
- Sociale voorzieningen: de sanitaire voorzieningen, de refter en de ruimten die bestemd zijn voor rust of eerste hulp.

Art. 12. Iedere werknemer heeft recht op werkplekken en sociale voorzieningen die vrij zijn van tabaksrook.

Art. 13. De werkgever verbiedt het roken op de werkplekken en in de sociale voorzieningen, alsmede in de door hem ter beschikking gestelde vervoermiddelen voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk.

Elk element dat kan aanzetten tot roken of dat ertoe leidt dat men denkt dat roken is toegestaan, is verboden in de hierboven omschreven werkruimten.

Op de werf geldt een strikt rookverbod met uitzondering van een overdekte rookzone. Enkel in deze zone wordt roken toegelaten.

ALHEEMBOUW

3. Hoofdstuk 3 Preventiemaatregelen

3.1. Algemene preventiemaatregelen

Onverminderd de verplichtingen die zij hebben ingevolge andere bepalingen inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, passen de aannemers de algemene preventiebeginselen toe, inzonderheid wat betreft:

- 1° het in goede orde en met voldoende bescherming van de gezondheid in stand houden van de bouwplaats;
- 2° de keuze van de plaatsing van de werkplekken rekening houdend met de toegangsmogelijkheden tot de werkplekken, en de vaststelling van verplaatsings- of verkeerswegen of -zones;
- 3° de voorwaarden van intern transport en interne behandeling van de materialen en het materieel;
- 4° het onderhoud, de controle vóór inbedrijfstelling en de periodieke controle van de installaties en toestellen, ten einde gebreken te voorkomen die de veiligheid en gezondheid van werknemers in gevaar kunnen brengen;
- 5° de afbakening en inrichting van zones voor definitieve en tussenopslag van verschillende materialen, in het bijzonder wanneer het gaat om gevaarlijke materialen of stoffen;
- 6° de voorwaarden voor de verwijdering van gevaarlijke materialen;
- 7° de opslag en de verwijdering of afvoer van afval en puin;
- 8° de aanpassing van de daadwerkelijke duur van de verschillende soorten werken of werkfasen, afhankelijk van de evolutie van de bouwplaats;
- 9° de samenwerking tussen de aannemers;
- 10° de wederzijdse inwerkingen met exploitatie- of andere activiteiten ter plaatse op, of in de nabijheid van, de bouwplaats.

Hiertoe passen zij de minimumvoorschriften toe, opgenomen in bijlage III van het KB van 25/01/01 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Er kan van deze voorschriften enkel afgeweken worden indien er strengere bepalingen opgenomen worden onder punt 3.3 'Specifieke preventiemaatregelen' verder opgenomen in onderhavig AVGP.

3.2. Bouwplaatsreglement

Om de goede verstandhouding op de bouwplaats te regelen en om voor de start van de werf een aantal gedragsregels vast te leggen wordt het bouwplaatsreglement, opgenomen in **bijlage 1**, opgesteld. Dit reglement geldt voor iedereen (alle tussenkomende partijen) op de bouwplaats. Het bouwplaatsreglement bevat de verplichtingen die gerespecteerd moeten worden door alle tussenkomende partijen.

Het wordt ter kennis gebracht van alle personeelsleden van de betrokken ondernemingen en hun onderaannemers.

Het is op de werf beschikbaar op een voor de personeelsleden gemakkelijk te bereiken plaats, bij voorkeur het werflokaal of de plaats waar zij hun maaltijden nuttigen.

3.3. Specifieke preventiemaatregelen

De specifieke preventiemaatregelen vloeien voort uit het ontwerp van onderhavig project en uit de uitvoeringsmethodes van de werken.

Daarom werd reeds van bij dit ontwerp een risicoanalyse uitgevoerd, rekening houdend met de uitvoeringsmodaliteiten en de gekozen materialen. De definitieve keuze wordt steeds gemaakt door de bouwheer, bijgestaan door de bouwdirectie ontwerp en de veiligheidscoördinator. Een gedeelte van de op voorhand opgesomde risicofactoren kunnen daardoor bij de effectieve uitvoering niet van toepassing zijn.

In **bijlage 2** wordt de algemene risicoanalyse bij ontwerp weergegeven en **verder onder dit punt worden aan aantal belangrijke aandachtspunten gegeven die volgen uit de eigenheid van het project.**

Vóór de effectieve start van de werkzaamheden stelt elke aannemer zijn eigen Specifiek Veiligheids- en Gezondheidsplan (SVGP) op dat rechtstreeks slaat op zijn uit te voeren werkzaamheden en zoals ook is voorgeschreven door de Wet op het Welzijn. In deze wet is sprake van de evaluatie van de risico's, van de beschermende maatregelen en de beschermingsmiddelen evenals van de documenten waarin dit alles wordt vermeld.

De aannemer is tegenover de opdrachtgever ook verantwoordelijk voor zijn onderaannemers en bijgevolg ook voor het behoorlijk opstellen én in de praktijk omzetten van hún SVGP. Het is belangrijk dat deze SVGP's op elkaar afgestemd zijn met concrete afspraken inzake bepaalde preventiemaatregelen.

Voor de verdere procedure in verband met de SVGP's wordt verwezen naar **Hoofdstuk 6**.

Hieronder worden een aantal basisactiviteiten beschreven, die in geval ze van toepassing zijn, moeten opgenomen worden in het SVGP:

HEFWERKTUIGEN

Het besturen van kranen wordt slechts toegelaten aan bevoegde en betrouwbare personen, met een minimum leeftijd van 18 jaar, die een geschikte vorming gehad hebben. De kraanbestuurder moet in het bezit zijn van een vergunning of licentie in de gevallen waar dit wettelijk vereist wordt.

Bij de aanvang van de werken zullen de staat van de hijskabel en van de vasthechtingspunten nagezien worden en zal er gecontroleerd worden of er zich geen gereedschap of hinderende voorwerpen in het actieveld van de kraan bevinden.

Maatregelen zullen genomen worden om het hijsen steeds verticaal uit te voeren; schommelingen van de lasten dienen vermeden. Daartoe moet in de mate van het mogelijke elke beweging afzonderlijk uitgevoerd worden. Het is dan ook ten strengste verboden lasten aan te haken die niet volledig los zijn van alle bevestigingspunten; zo mag bijvoorbeeld onder geen enkele voorwaarde een voorwerp dat min of meer vast in de grond steekt er met behulp van de kraan uitgetrokken worden, mogen geen bekistingsplaten met de kraan van het beton losgetrokken worden of mogen geen op natte grond liggende platen die door zuiging vastzitten met de kraan losgetrokken worden.

Bij het hijsen in de omgeving van bovenleidingen, al of niet onder spanning, of kwetsbare installaties is het gebruik van een geleidingskoord verplicht.

Bij gewone, relatief omvangrijke hijswerken dient het benaderd gewicht van de te hijsen last vastgesteld te worden, door bv het opgemeten volume van een betonnen blok te vermenigvuldigen met 2,5 ton, en aan de hand van de lastentabel na te gaan in hoeverre deze veilig kan gehesen en verplaatst worden.

Er wordt met aandrang op gewezen dat bij werken met hefwerktuigen:

- Schuin trekken met een hefkraan verboden is, en zeker niet toegestaan door de fabrikant, gezien het gevaar van omkantelen zonder afschakeling van de LMB (lastmomentbegrenzer) doordat deze enkel ingesteld is op de elektronisch gemeten waarden van de vlucht en de massa van de last en geen rekening houdt met het belangrijk bijkomend kantelmoment afkomstig van: de horizontale component van de trekkracht in de schuine hijskabel * de hoogte van de hijsaak.
- Bij het eventueel wegzakken van een kraanstabilisator de LMB tussenkomt, zolang er geen overbelasting is, en zeker het verder omkantelen niet kan verhinderen; vandaar het belang van

een oordeelkundige lastspreiding op een draagkrachtige bodem, zeker de meest belaste uitgeschoven kraanstabilisator.

- De waarden opgenomen in de lastentabel en waarnaar de LMB afgesteld is, enkel gelden voor een vrij hangende last met een kraan horizontaal opgesteld op een stevige gelijkmatig dragende ondergrond.

Een bekwaam en bevoegd persoon zal aangesteld worden om de kraanmaneuvers te leiden. Deze aangestelde en de kraanman moeten met elkaar in verbinding kunnen staan hetzij door radio zend- en ontvangstposten, hetzij visueel door gebaren en seinen, die het voorwerp uitmaken van geschreven instructies, die aan de betrokkenen zijn overgemaakt (92/58/EEG of NBN E 52-009). Elk hijswerktuig, hetzij mobiele kraan, hetzij torenkraan, hetzij graafmachine die gebruikt wordt als hefwerktuig, dient de wettelijke controles te ondergaan. De keuringsverslagen of kopieën ervan moeten, zoals reeds vermeld, bijgehouden worden in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving). Ook hijstoestellen van zelfstandigen moeten gekeurd zijn door een erkend organisme vooraleer op de werf te worden toegelaten.

Men dient er op te letten dat bij het plaatsen van werfverlichting de kraanbestuurder nooit verbind kan worden.

GRAAFWERKEN EN ONDERGRONDSE LEIDINGEN (zie ook hoofdstuk 5)

Op de plaatsen waar zich mogelijk ondergrondse leidingen bevinden, moet alle graafwerk met het nodige overleg gebeuren. Men dient vooraf behoorlijk inlichtingen te vragen, en de ondergrondse leidingen dienen manueel blootgelegd te worden onder permanent toezicht van de werfleider (of diens aangestelde). Bij uitvoering van deze werken dient men zich strikt te gedragen volgens de richtlijnen die de uitbater/eigenaar van de leiding oplegt.

Elke aannemer die graafwerk uitvoert, dient er zich steeds van bewust te zijn dat aanduidingen op plan of ter plaatse slechts een indicatieve waarde hebben. In elk geval moet de aannemer zich ter plaatse met de nodige voorzichtigheid vergewissen van de werkelijke toestand.

Er geldt een informatieplicht voor elke aannemer. Dit wil zeggen dat hij verplicht is informatie in te winnen bij de exploitanten van de ondergrondse leidingen en alle gegevens op te vragen die de veiligheid van zijn werknemers kunnen verhogen. Het kan gaan om kabels van elektriciteit, gas- en waterleidingen, telefoonkabels of transportleidingen van diverse aard.

Indien vastgesteld wordt dat er in de nabijheid van leidingen gewerkt moet worden die ontvlambare stoffen (gassen of vloeistoffen) vervoeren, dient er gewerkt te worden met een vuurvergunning waarbij de nodige richtlijnen worden uitgeschreven om brand- en ontploffingsgevaar te voorkomen. Een dergelijke vuurvergunning dient uitgereikt door de hoofdaannemer aan zijn eigen personeel of onderaannemer

WERKEN IN SLEUVEN EN PUTTEN

Bij openingen in de grond is het aangewezen deze te beveiligen tegen valgevaar. Ze zullen zo vlug mogelijk terug gedicht worden en in afwachting dat dit kan gebeuren zijn de volgende regels van kracht:

- Voor zover de grootte van de opening het toelaat, zal deze afgedekt worden.
- Grotere openingen zullen over de ganse omtrek voorzien worden van borstweringen, volle panelen of stevig traliwerk.
- Deze uitrusting wordt over de ganse omtrek dicht bij de boord van de opening aangebracht. De bescherming mag slechts ter hoogte van de toegangen onderbroken worden.
- Om elke inkalving te voorkomen zullen, naarmate de uitgravingswerken vorderen de aangewezen maatregelen genomen worden, rekeninghoudend met de aard van de grond, de beschikbare ruimte en de weersomstandigheden.
- Indien er grondwater aanwezig is, dient overwogen te worden de grondwaterspiegel plaatselijk te verlagen. In dit geval zullen eventuele beschoeiingen waterdicht uitgevoerd worden.
- Het plaatsen van beschoeiingen dient te gebeuren door ervaren personeel.

- De minimale breedte van een sleuf wordt bepaald in functie van de activiteit die er moet in worden uitgevoerd, rekeninghoudend met de hieromtrent geldende bepalingen.

Bij graafwerken zullen voldoende ladders voorzien worden om een behoorlijke toegang en een snelle evacuatie van het personeel toe te laten. De lengte van de ladders moet zodanig zijn dat ze minstens 1 meter boven de putrand uitsteken. Boven en onderaan dient een stevig, horizontaal en slipvrij opstapplatform aanwezig te zijn om glijpartijen te voorkomen.

Om instorting te voorkomen, worden de boorden van de uitgraving vrijgehouden van materiaal en van zwaar materieel dat een overlast kan veroorzaken. Alle grondwerken, uitgravingen en ondergravingen zullen op een zodanige wijze uitgevoerd worden, dat er zich geen verzakkingen kunnen voordoen.

Om trillingen te minimaliseren, zal er voor de werfvoertuigen een snelheidsbeperking ingevoerd worden (bv. Verplichting tot stapvoets rijden).

Het is noodzakelijk mogelijke bewegingen (scheuren, verzakkingen) in de grond en in aangrenzend gelegen constructies te observeren.

Bij duistere weersomstandigheden zullen de bouwputten en/of sleuven waarin gewerkt wordt, net als de toegangen er naartoe, goed verlicht worden. Deze verlichting is enerzijds voor de daar actieve arbeiders zelf, en anderzijds voor kraanmachinisten die er materiaal in en uit moeten brengen.

Wanneer een grondopening dient aangevuld, is het vanzelfsprekend dat de aanwezige collectieve beschermingsmiddelen pas op het laatste moment zullen worden weggenomen.

OPBRAAKWERKEN

De voornaamste risico's welke zich kunnen voordoen, zijn de volgende:

- Knellen van ledematen;
- Vallen van materialen en personen;
- Onverwacht of niet voorzien instorten van gedeelten van de constructie.

De werken worden alleen uitgevoerd door ervaren personeel onder leiding van een bekwaam persoon.

De personen die zich in de omgeving van de opbraakplaats begeven of voorbijgangers, moeten beschermd worden tegen de gevaren veroorzaakt door de opbraakwerken. De veiligheid van de werknemers zal verzekerd worden door collectieve beschermingsmiddelen, voorgeschreven voor dit soort werk, zodanig aangevuld met de vereiste individuele beschermingsmiddelen.

De stabiliteit van de mobiele machines dient verzekerd volgens de voorschriften van de bouwer. Hierbij zal er rekening gehouden worden met de ondergrond.

Specifiek: verwijderen van asbest

Alle wettelijke voorschriften (ARAB & Codex) moeten gevolgd worden om de afbraak van asbesthoudende materialen op een veilige manier te verwijderen. Hiervoor moeten de nodige procedures opgemaakt en voorgelegd worden. Enkel werknemers met een passende opleiding mogen werkzaamheden met asbestblootstelling uitvoeren (dus ook elektriciens, loodgieters, schrijnwerkers, ...). Het gebruik van werktuigen met hoge snelheid, hogedrukreinigers en droge straalmiddelen is verboden. Naargelang de aard en de toestand van de te verwijderen asbesthoudende producten voorziet de reglementering drie methoden van verwijdering:

- eenvoudige handelingen voor het verwijderen van hechtgebonden asbestmaterialen (bv. verwijderen van golfplaten, dakleien, enz...);
- couveuzesak methode voor de verwijdering van asbestisolatie rond leidingen;
- belangrijke sloop- en verwijderingswerken, zoals het verwijderen van losgebonden asbestproducten en beschadigde hechtgebonden asbestproducten in binnen toepassingen, mogen enkel gebeuren in hermetisch gesloten zone.

De tweede en de derde methode mogen enkel uitgevoerd worden door ondernemingen die hiervoor erkend zijn door de Minister Van Werk.

FUNDERINGEN

De toegangen tot de putten gebeurt met aangepaste, veilige middelen (ladder, hellend vlak, trap, ...). De putten dienen voldoende ruim gegraven te worden om circulatie rond de bekisting, waar die nodig is, mogelijk te maken.

Wachtwapening wordt best in beugelvorm uitgevoerd. Indien toch staafpunten blijven uitsteken dan worden deze van bij het begin, d.w.z. van bij de bewapeningsfase van de nodige bescherming voorzien.

De bekistingen zullen voorzien zijn van gepaste middelen om een gemakkelijke en veilige manipulatie mogelijk te maken. De stabiliteit van de bekisting wordt op een doeltreffende manier verzekerd door middelen voorzien door de constructeur. Elke improvisatie tijdens de montage zal verboden worden.

TER PLAATSE TE STORTEN BETONCONSTRUCTIES

Bekisten en ontkisten

Voor de bekisting wordt een systeem gekozen dat het best past bij de te bouwen constructie. Deze bekisting wordt opgebouwd met in acht name van de grondregels van de arbeidsveiligheid, namelijk orde en netheid bij stapelen en werken. Voorziet men dat met de houtcirkelzaag zal gewerkt worden, dan dient daarvoor een plaats gekozen die gemakkelijk bereikbaar blijft en van waar men de afvalresten op een vlotte manier kan verwijderen. Op voorhand dient ook bepaald op welke manier de valbeveiliging van de werknemers verzekerd zal worden. Dit kan door middel van stellingen bij traditionele opbouw of door middel van door de fabrikant van een systeembekisting bijgeleverde elementen zoals draagconstructies, leuningstijlen en planken, bevestigingstoebehoren, loopvloeren, geïntegreerde ladders, enz....

De loop- en werkvloeren moeten steeds voldoende breed zijn om ook het eventueel nodige materieel een plaats te geven evenals schoringsplanken of stutten. Bij het bepalen van de breedte van een werkvloer moet ook rekening worden gehouden met de behoeften bij het ontkisten voor bijvoorbeeld het tijdelijk stapelen van de bekistingsplanken of –panelen plus de nodige ruimte voor het uittrekken van nagels en verder kuisen van het materieel. Trekstangen en wachtwapening moeten afdoend afgeschermd worden en wel met een doorlopende afscherming als meerdere uiteinden zich op een rij bevinden, afzonderlijk in de andere gevallen.

Als valbeveiliging op loopvloeren volstaat het niet een leuning in de rug te hebben, maar moeten ook de korte zijden (uiteinden) van de loopvloer afgeschermd worden. Is hiervoor door de leverancier niets voorzien, dan dient op de werf een vlot te gebruiken systeem bedacht en toegepast te worden.

In het geval van betonreconsoles bij wandbekisting mogen deze niet te hoog (bij de bovenrand) geplaatst worden zodat nog voldoende bekistingshoogte overblijft om als leuning te dienen. Kan men dit niet respecteren dan moet op de bekisting van de andere kant eveneens een leuning voorzien worden. De toegangen naar in hoogte gelegen werkvloeren gebeurt met in het bekistingssysteem geïntegreerde ladders of met toegangstrappen. In elk geval moeten de werknemers instructies krijgen om niet langs stellingskaders of bekistingsribben op en af te klauteren.

Bij systeembekisting moeten de richtlijnen van de fabrikant strikt gevolgd worden voor wat betreft het gebruik van hijstoebehoren, assemblage en schoring.

Het gebruik van ontkistingsolie moet met overleg gebeuren. In het SVGP dient vermeld welke ademhalingsbescherming nodig is bij het verstuiven en op welke manier rookverbod (altijd verplicht) aangeduid wordt.

Bij een verticale tussenstockage van bekistingselementen moeten de nodige schoringsen voorzien worden tegen de invloed van de wind.

Bewapening

Om het werk in de hoogte te beperken worden zoveel mogelijk wapeningskorven op de begane grond gevlochten en met de kraan op hun plaats gebracht. Voor vlechtwerk ter plaatse worden geschikte stellingen geplaatst en worden de werknemers er op gewezen dat het gebruik daarvan verplicht is. Bij de opbouw van een dergelijke stelling moet in voorkomend geval rekening gehouden worden met de

aanvoer (manueel of met de hijskraan) van lange wapeningsstaven; dit bijvoorbeeld het plaatselijk en tijdelijk onderbreken van de leuning nodig maken.

Is de te wapenen wanddikte zo groot dat het nodig wordt om in de kooi te gaan werken, dan dient voorzien in de werkvloeren die op een betrouwbare steun rusten en die de werknemer voldoende vloeroppervlak bieden om comfortabel te staan en zijn werk uit te voeren. Ook bij ijzervlechtwerk is het van groot belang orde en opkuis systematisch te organiseren door correcte stapeling van staven, beugels en korven enerzijds, maar ook door volgens goede afspraken restanten (binddraad, beugels, afgeknipte einden, ...) in afvalbakken te deponeren en af te voeren anderzijds.

Betonstorten

Vooraleer het betonstorten aan te vatten worden de geschikte loopvloeren aangebracht om voldoende armslag te geven bij het werken zelf, om de werknemers tegen het vallen te beveiligen om het nodige materieel een plaats te geven zoals trilnaalden, hun aandrijfmotoren en verlengkabels. Betonneren gebeurt nooit met ontbloot bovenlichaam, opgerolde mouwen of korte broek. Dragen van handschoenen en brillen dient verplicht en aan de werknemers moet voldoende duidelijk gemaakt worden dat beton dermate agressief is dat alle contact met de huid en de ogen voorkomen moet worden.

Aan de betonleverancier wordt op voorhand gemeld dat zijn personeel ook individuele bescherming (helm, schoenen, ...) moet dragen wanneer hij zich op de werf begeeft of er een activiteit uitvoert.

Voor het reinigen van de betonmixer of het achterlaten van betonoverschotten worden gepaste voorzieningen getroffen en richtlijnen gegeven om te vermijden dat men op alle mogelijke plaatsen hoopjes verhard beton aantreft die de werfcirculatie ernstig hinderen en om te vermijden dat cementwater zijn weg vindt naar de riolering. Men kan bijvoorbeeld een welbepaalde plek aanduiden waar het reinigen gebeurt en waar de betonresten regelmatig met de graafmachines worden opgeschept en afgevoerd.

Collectieve beveiliging voltooide constructies

Beveiligingen moeten terstond bij het ontstaan van een risico worden aangebracht:

- Vloeropeningen moeten worden dichtgelegd met een voorlopige afdekking die weerstand biedt aan de puntlasten van 150 kg en aan een verdeeld last van 250 kg/m². Ook wanneer het betonwapeningsnet in de opening doorloopt, moet daarop een aaneengesloten plankenvloer geplaatst worden. Vloeropeningen waar kaders worden ingestort, worden daarna verder beveiligd met een aangepaste, afdekking met dezelfde weerstand als hiervoor vermeld.
- Borstweringen langs randen van vloerplaten: op de plaatsen waar draadhulzen voorzien zijn moet de aannemer een leuningssysteem passend op deze hulzen aanbrengen. Waar de hulzen niet voorzien zijn stelt de aannemer zijn eigen systeem voor. Bovenregels van voorlopige leuning moeten minstens aan een statische puntlast van 150 kg en verdeelde lasten van 100 kg/m² weerstand bieden, en dit in alle richtingen.

MONTAGE VAN GEPREFABRICEEERDE STUKKEN

Valbeveiliging werknemers

De valbeveiliging voor de werknemers kan speciale problemen stellen bij de montage van geprefabriceerde stukken, hetzij metalen hetzij betonnen. Het komt er op aan na te gaan welke bewerkingen de werknemers zullen moeten uitvoeren en deze te specificeren in het SVGP.

Meestal kan men, eens de elementen op de werf aangevoerd en aan de hijskraan gehangen, drie soorten activiteiten onderscheiden, namelijk:

- Het geleiden en juist plaatsen van het stuk

- Het voorlopig afschoren van het stuk
- Het losmaken van de hijskraan

Geleiden van stukken kan deels van op de grond gebeuren met koorden, dit is ten sterkste aangewezen als het gaat om lange stukken. Het precies geleiden en het juist plaatsen in de drie dimensies gebeurt echter door personen die zich onvermijdelijk bij de opleg- of opzetspunten moeten bevinden. Afhankelijk van de omstandigheden en rekening houdend met het grondbeginsel dat collectieve beveiligingen de voorkeur krijgen op individuele, kan men stellingen voorzien die zodanig opgesteld zijn dat de plaatsing van het stuk mogelijk blijft en dat door het zwaaien van het stuk de stelling of leuning ervan niet meegetrokken kunnen worden.

Aangezien montagebehandelingen per definitie van relatief korte duur zijn verdient het de voorkeur om stellingen of werkplatformen te voorzien die voor meerdere montages kunnen dienen of die gemakkelijk verplaatsbaar zijn. De ervaring leert dat het gebruik van individuele anti-val middelen onbetrouwbaar zijn vanwege het gebrek aan werkcomfort, het voortdurend moeten aanpassen van de vasthechtingen en de menselijke zwakke factor van de werknemer die na een aantal keren de moeite niet meer neemt om zich vast te klikken. Daarom moeten collectieve beveiligingen gekozen worden die als het ware een passieve veiligheid bieden.

Hijsen en manipuleren van de stukken

Het ligt voor de hand dat het hijsmateriaal volledig in orde moet zijn en gekeurd door een erkend organisme alvorens het werk aan te vatten (zie punt 2.3.1.).

De manier van eventueel begeleiden vanaf de grond door middel van koorden dient vooraf bestudeerd en de bewegingen die een stuk, vooral een lang stuk, tijdens het zwaaien mag maken dienen precies bepaald en afgesproken met de kraanbestuurder.

Voor het aanhaken van de stukken zullen middelen gekozen worden die weinig werk vragen om losgemaakt te worden. Met de plaats van de hijsogen zal rekening gehouden worden bij de valbeveiliging van de werknemers (zie onder 2.6.1. hiervoor).

Die plaatsen zullen zo gekozen worden dat ze veilig bereikbaar zijn om het stuk aan te slaan voor het opnemen en de kraanhaken los te maken eens het stuk gemonteerd en afgeschoord.

METSELWERK

Voor het uitvoeren van metselwerk moet de toevoer en de tussenstockage van zowel materieel als van materiaal voorafgaand bestudeerd worden, en aangegeven worden in het SVGP.

Er dient steeds op gelet dat er geen overbelasting van de vloeren (zowel vloeren van het gebouw als van de metsersstellingen) plaatsvindt.

Daarnaast is het van groot belang om steeds een zo rechtlijnig mogelijke en voldoende brede vrije doorgang te behouden op de werkvloer. Dit geldt eveneens voor de toegang tot de werkpost. Gebeurt het werk op stellingen dan is een veilige verticale toegang onontbeerlijk, en wel op een goed gekozen plaats die de aanvoer van de materialen niet hindert en die de doorgang aan de stellingsvoet niet belemmert.

De valbeveiliging van de metselaars moet gewaarborgd worden bij werk op stellingen, zowel naar achteren als naar voor. Dit laatste is ook het geval wanneer metselwerk wordt uitgevoerd aan vloerranden waarlangs valgevaar bestaat. De aannemer dient de gepaste voorkomingsmaatregelen in zijn SVGP te bepalen, uiteraard in functie van de door hem gebruikte arbeidsmiddelen.

Beveiligen van (half)voltooide constructies

Het is mogelijk dat sommige muren slechts gedeeltelijk mogen opgetrokken worden om andere aannemers toe te laten hun installaties aan te brengen. Dit kan het geval zijn met verticale schachten.

In ieder geval moet de aannemer zijn werk veilig achterlaten, het weze volledig het weze onvolledig afgewerkt. In het geval van metselwerk rond schachten wordt het metselwerk tot 1 m hoogte opgetrokken, zodat de leidingen nog in de schacht kunnen geschoven worden maar er op die manier toch een borstwering aanwezig is. Waar een eventuele bezoekenopening of deurgat in de schachtwand voorzien

wordt, moet de metselwerkaannemer zo nodig de gepaste valbeveiliging onder de vorm van een wegneembare borstwering plaatsen.

INSTALLATIEWERKZAAMHEDEN

Voor wat betreft de aanvoer van het materiaal en de machinale manipulatie ervan wordt verwezen naar wat er terzake in de vorige hoofdstukken vermeld werd. Ook hier is het onontbeerlijk over vrije toe- en doorgangen te beschikken. Materialen, gereedschappen, machines, spankabels en elektrische verlengkabels mogen deze doorgangen niet belemmeren. De praktijk leert dat vooral speciale aandacht nodig is voor het zodanig ordenen van verlengkabels dat ze geen obstakels noch struikelgevaar opleveren in de doorgangen en op de werkposten.

Ook hier geldt dat elke aannemer zijn installaties terstond moet beveiligen indien risico's zouden ontstaan:

- Zo mogen ophangingen en samenvoegflenzen van luchtkokers niet uitgevoerd worden met scherpe randen, ophangprofielen of draadstangen. Worden deze toch gebruikt dan moeten de uiteinden stelselmatig, dwz. Onmiddellijk bij de plaatsing, beveiligd worden met bijvoorbeeld beschermstukken in kunststof die er over geschoven worden. Deze beveiligingen moeten aangegeven worden bij het opstellen van het SVGP..
- Indien delen van kokers met grote sectie half afgewerkt moeten “wachten”, dan moet de aannemer door behoorlijke afscherming zorgen dat er geen gevaar bestaat om erin te vallen.

Wanneer het nodig is om gaten te boren doorheen wanden of vloeren, dan moet dit in overleg met de andere aannemers gebeuren. Bij gaten in vloeren moet onderaan het nodige gedaan worden, zodat niemand door vallend gesteente of stof gehinderd of gekwetst kan worden. Wordt er met water geboord, dan moet een opvang of een hinderloos afleiden van het water voorzien worden.

Indien het voor de uitvoering van het werk nodig is om collectieve beveiligingen weg te nemen, dan moeten de werknemers individueel beveiligd worden. De periodes waarin dit gebeurt moeten tot het strikt noodzakelijke minimum beperkt worden. In geen geval mag een dergelijke toestand gevaar opleveren voor andere werfdeelnemers.

De installaties moeten zodanig opgebouwd worden dat latere onderhoud en herstelling op een veilige en ergonomisch verantwoorde manier kan gebeuren. Zo is het nodig om in het stooklokaal pompen en flenzen van de vertrek- en terugloopleidingen op een bestudeerde manier op te stellen. Zo ook is de bereikbaarheid van luchtfilters en andere frequent te onderhouden of te controleren onderdelen van groot belang.

Van alle installaties moeten handleidingen, plannen en schema's in het Nederlands, ten laatste bij de overdracht ervan, aan de coördinator overhandigd worden.

Bij lassen, branden of slijpen moeten de nodige schermen oordeelkundig aangebracht worden om geen andere werfdeelnemers te hinderen. De verspreidingsoppervlakte van de gensters, vonken of intense lichtstraling moet tot een minimum herleid worden.

Beveiliging bij afgewerkte constructies (zie ook punt 3.4)

Wanneer voor het onderhoud, nazicht of vernieuwen van onderdelen bepaalde risico's te voorzien zijn, dan moet de aannemer reeds bij de bouw van zijn installatie de nodige voorzieningen aanbrengen opdat latere interventies veilig zouden kunnen gebeuren.

- Indien bijvoorbeeld aan een toezichtluik of een kokeronderdeel valgevaar kan ontstaan, dan moet een vasthechtingspunt voorzien worden waaraan een persoon met een harnaskabel kan vasthaken vooraleer zijn interventie aan te vatten.
- Indien elektrische risico's kunnen ontstaan, dan moet bijvoorbeeld deurschakelaars de gevaarlijke onderdelen spanningsloos zetten vooraleer een onderhoudsman zich tot die zone toegang verschaft. Het terug inschakelen van de stroom moet met een doelbewuste handeling gebeuren, en niet alleen het opnieuw sluiten van de deur of toegangsklep.

- Indien bepaalde constructiedelen een obstakel uitmaken in de doorgangen en toegangen naar en tussen de installaties, dan moeten deze hinderende delen tot 2 m in een gevaarssignaal kleur (zwart/geel) afgewerkt worden.

ELEKTRISCHE INSTALLATIES (AREI – boek 1 – hoofdstuk 7.4)

Enkel soepele elektrische kabels met een vergrote mechanische weerstand en een dubbele isolatie ☐ zijn toegelaten op de werf (klasse II); o.a. geharmoniseerde kabels H07 RN-F (met polychloropreen buitenmantel) zoals het type CTMB-N of evenwaardig met uitsluiting van het type VTMB (met PVC buitenmantel).

De hoofdaannemer takt in dit geval af van de bestaande installatie, voorzien door de bouwheer (via A&U Energy). De bouwheer staat in voor de conformiteit en bijhorende periodieke keuringen van de betreffende installatie. Bij uitbreiding van de bestaande installatie door middel van borden of stroomverdeelkasten is de aannemer verantwoordelijk voor betreffend verdeelschema op de werf alsook de keuring van het werfgedeelte.

Keuringsattesten van de elektrische installatie (eventueel kopie), evenals het totaalschema van de hiervoor bedoelde stroomverdeling op de werf, moeten in het veiligheidsdossier van de werf worden opgenomen. Het volstaat niet om borden of verdeelkasten op magazijn te laten keuren, maar wel de hele installatie (aansluitingen, verdeelborden, kabels, aarding).

Stroomverdeelkasten moeten aangepast zijn voor werfgebruik, d.w.z. met voldoende bescherming tegen weersinvloeden, stevige en stabiele constructie, gevaarlose bereikbaarheid van de stroomonderbrekers, differentieelschakelaar, ...

Elke verdeelkast moet spanningsloos gesteld kunnen worden, zonder tussenkomst van gespecialiseerd personeel.

Verlengkabels die op de grond liggen, zullen gegroepeerd worden en beschermd en tegen invloeden eigen aan de bouwsector (doorgang van voertuigen, chemische en thermische belasting). Er dient tevens op gelet te worden dat de verlengkabels de doorgangen niet bemoeilijken en/of verhinderen.

Tafelcontactdozen zijn verboden. De gebruikte kabelhaspels zijn voorzien van hermetisch afgesloten stopcontacten. Beschadigde, niet conforme en niet conform gebruikte stekkers, stopcontacten en verbindingsdozen zijn eveneens verboden.

Elk werk aan de elektrische installatie moet steeds spanningsvrij gebeuren en zal uitgevoerd worden door een bekwaam persoon, die zal werken volgens de regels van goed vakmanschap.

De aarding van de elektrische borden, kabelbanen en belangrijke metalen delen (HVAC-kanalen) evenals de equipotentiale verbindingen moeten worden uitgevoerd alvorens de elektrische installatie onder spanning wordt gezet.

TOESTELLEN MET LASERSTRAAL

Het gebruik van toestellen met laserstraal dient aangegeven in het SVGP met vermelding van de gevarenklasse van het toestel. Lasertoestellen worden onderverdeeld in vijf klassen, nl. 1, 2, 3a, 3b en 4. De uiterst geconcentreerde lichtbundels vormen vooral en in eerste instantie een gevaar voor de ogen (verbranden van het netvlies). Toestellen van de klasse 4 kunnen een reëel gevaar betekenen voor verbranding van de huid. De klassen 1 en 2 omvatten toestellen zonder gevaar in de praktijk van een bouwwerf. De klasse 3a bevat toestellen met een eerder theoretisch gevaar, terwijl met toestellen van klasse 3b het contact van de stralenbundel met de ogen moet vermijden. Bij deze toestellen (klasse 3a en 3b), waarvan men niet kan aantonen dat ze onschadelijk zijn, moeten de nodige veiligheidsmaatregelen genomen worden onder de vorm van:

- Voorlichting van de werknemers (niet alleen de gebruikers, maar ook omringende personen)
- Het toestel zodanig opstellen dat de straal buiten oogbereik werkt, niet doordringt in eventueel aangrenzende lokalen en niet kan spiegelen in glas, vloeistof of andere blinkende vlakken.
- Waarschuwingstekst (zwarte letters, gele achtergrond) op het toestel in de taal van de gebruikers:
 - laserstraal
 - niet in de straal kijken noch met het blote oog, noch met behulp van een optisch instrument
 - lastertoestel klasse 3a (of 3b)
- personen met brillen en contactlenzen specifiek informeren over het risico van oogbeschadiging.
- Het plaatsen van reglementaire waarschuwingspictogrammen langs de werkzone.

Toestellen van klasse 4 worden verboden op de werf, tenzij hun noodzaak vooraf aangetoond wordt, de risico's effectief berekend worden en gepaste preventiemaatregelen genomen worden. Dit alles in overleg met de opdrachtgever en de coördinator.

Hieronder worden een aantal specifieke aandachtspunten benadrukt die volgen uit de eigenheid van het project.

Aanwezigheid van nutsleidingen

Ondergrondse leidingen

Er geldt een informatieplicht voor elke aannemer. Dit wil zeggen dat hij verplicht is informatie in te winnen bij de exploitanten van de ondergrondse leidingen en alle gegevens op te vragen die de veiligheid van zijn werknemers kunnen verhogen. Het kan gaan om kabels van elektriciteit, gas- en waterleidingen, telefoonkabels of transportleidingen van diverse aard. Het opvragen van inlichtingen dient te gebeuren voor aanvang van de werkzaamheden. (Voor verdere informatie: zie hoofdstuk 5 – bestaande nutsleidingen)

Vallen van hoogte

Gezien de aard van de werken zijn de risico's met betrekking tot valgevaar tijdens verschillende activiteiten aanwezig. Het is dan ook noodzakelijk om te allen tijde de nodige preventiemaatregelen te nemen onder de vorm van collectieve en persoonlijke valbeveiligingen.

Voor verdere beschrijving van de risico's 'werken op hoogte' wordt verwezen naar de risicoanalyse in bijlage 2.

Meerdere hijskranen op één werf

Tijdens de uitvoering van het project wordt één centrale torenkraan voorzien in het atrium. Voor aanvullende hijswerkzaamheden wordt beroep gedaan op een bijkomende mobiele hijskraan (o.a. plaatsing stalen dakliggers).

Artikel 18 (gebruik van arbeidsmiddelen) – Wanneer twee of meer arbeidsmiddelen die dienen voor het hijsen of heffen van niet-geleide lasten zodanig op een werkplek worden geïnstalleerd of gemonteerd dat hun werkgebieden elkaar overlappen, moeten passende maatregelen worden genomen om botsingen tussen de lasten of delen van de arbeidsmiddelen zelf te voorkomen.

Hieruit volgend dient, in het geval van twee of meerdere kranen in elkaars werkgebied, steeds een kraanprotocol doorlopen te worden. Dit met de nadruk op goede communicatie voorafgaand aan en tijdens de hijswerken. Deze werkprocedure dient DAGELIJKS overlopen te worden met de kraanbestuurders ter plaatse. Dit kan eventueel in de vorm van een toolbox en dient door alle partijen ondertekend te worden voor aanvang van de werken.

3.4. Permanente veiligheidsvoorzieningen

De beschrijving van alle permanente veiligheidsvoorzieningen te voorzien vast aan de gebouwen (leeflijnen, ankerpunten, leuning,...) is opgenomen in het lastenboek van de werken. Deze dienen voor het garanderen van een veilige uitvoering van latere onderhouds- of instandhoudingswerken.

4. Hoofdstuk 4 Organisatie in geval van nood

4.1. Organisatie van de hulpverlening

4.1.1. E.H.B.O.

De (hoofd)aannemer richt ten minste één EHBO-post in, die wordt aangeduid met het wettelijke pictogram.

De volgende EHBO-uitrusting moet op de werf zijn:

- Twee verbandkoffers waarvan de inhoud is afgestemd op de specifieke werfbehoeften en samengesteld in overleg met de arbeidsgeneesheer.
- Twee dekens

Indien voor sommige activiteiten welbepaalde verzorgingsmiddelen noodzakelijk zijn, moet dit worden aangegeven in het SVGP.

Elke onderaannemer dient in orde te zijn met de regelgeving ter zake, hoewel hij desbetreffend eventueel kan afspreken met zijn hoofdaannemer of met de algemene aannemer voor het gemeenschappelijk gebruik van de voorzieningen.

4.1.2. Interne hulpverleners

Minstens één gekwalificeerde E.H.B.O.-hulpverlener is permanent op de bouwplaats aanwezig van zodra er 20 werknemers tegelijkertijd op de bouwplaats aanwezig zijn.

De verschillende aannemers zullen de namen opgeven van hun gebrevetteerde hulpverleners. De lijst wordt opgenomen in het coördinatieboek (of vervangende kennisgeving). De namen van de eerste hulpverleners op de werf worden aan alle partijen kenbaar gemaakt.

4.1.3. Instructies in geval van een arbeidsongeval

1. Voor elk ander ingrijpen:

Het eventueel nog bestaand gevaar uitschakelen (bv. elektrische stroom uitschakelen, voorwerpen die dreigen te vallen wegnemen, ...)

2. Alarm aan de interne UNILIN hulpverleners (via de werfleiding)

Inhoud van de boodschap:

- Naam van de oproeper
- Identificatie van de werf: referentiepunt, straatnaam en gemeente
- Aantal gekwetsten en de aard van hun verwondingen
- Of de slachtoffers nog ademen
- Of de slachtoffers nog een hartslag hebben
- Indien nodig de MUG bijvragen

3. Hulp verlenen aan het slachtoffer

Eventuele vervoerbare, lichtgewonden kunnen vervoerd worden naar de dienst spoedgevallen van een algemeen ziekenhuis. Deze gegevens dienen uit te hangen in de werflokalen (zie **bijlage 8**).

4.1.4. Procedure na een arbeidsongeval

1. Volgende partijen worden verwittigd

- De werkgever van het slachtoffer
- De preventieadviseur van de hoofdaannemer en eventueel betrokken onderaannemer
- De veiligheidscoördinator
- De opdrachtgever, of zijn vertegenwoordiger ter plaatse
- De lokale HSE-manager en sitemanager van Unilin BOSPAN (bij elk ongeval)

De werkgever van het slachtoffer meldt het ongeval aan de bevoegde arbeidsinspectie:

- onmiddellijk bij overlijden van **het slachtoffer**, of bij blijvend letsel
- onmiddellijk in geval van een ernstig ongeval volgens Codex, Titel I, Hoofdstuk III, art 26 §4

2. Ongevallenonderzoek

Van elk arbeidsongeval dient er een volledig verslag te worden opgesteld door de preventieadviseur van de betrokken onderneming(en), of desgevallend door de werkverantwoordelijke. Hiervoor kan het formulier uit bijlage 3 gebruikt worden. **Dit steeds samen met alle betrokken partijen zoals bovenstaand opgelijst (te verwittigen partijen).**

3. Maatregelen

Onmiddellijk de nodige maatregelen nemen om herhaling van een gelijkaardig ongeval in de toekomst te vermijden.

4. Documenten

Naast het verslag van het ongevallenonderzoek (zie hoger) dient eveneens het ongevallen inlichtingenblad ingevuld te worden. Hiervoor kan het formulier uit **bijlage 4** gebruikt worden. Beide documenten worden geklasseerd in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving).

5. Bij werkhervatting

Werkhervatting niet toegelaten zonder genezingsattest en de veiligheidscoördinator moet steeds op de hoogte worden gebracht.

ALHEEMBouw

5. Hoofdstuk 5 Bestaande nutsleidingen

De verplichtingen m.b.t. nutsleidingen wordt o.a. geregeld in het KB van 21/09/1988. Het gaat in het bijzonder om "de verplichting inzake het inwinnen van informatie alvorens werken uit te voeren aangaande de aanwezigheid en de aard van de vervoerleidingen, al dan niet ondergronds, van gasachtige en andere producten binnen of nabij het bouwterrein". Onder nutsleidingen wordt begrepen: elektriciteit, gas, water, stoom, lucht, telefoon, TV-distributie,...

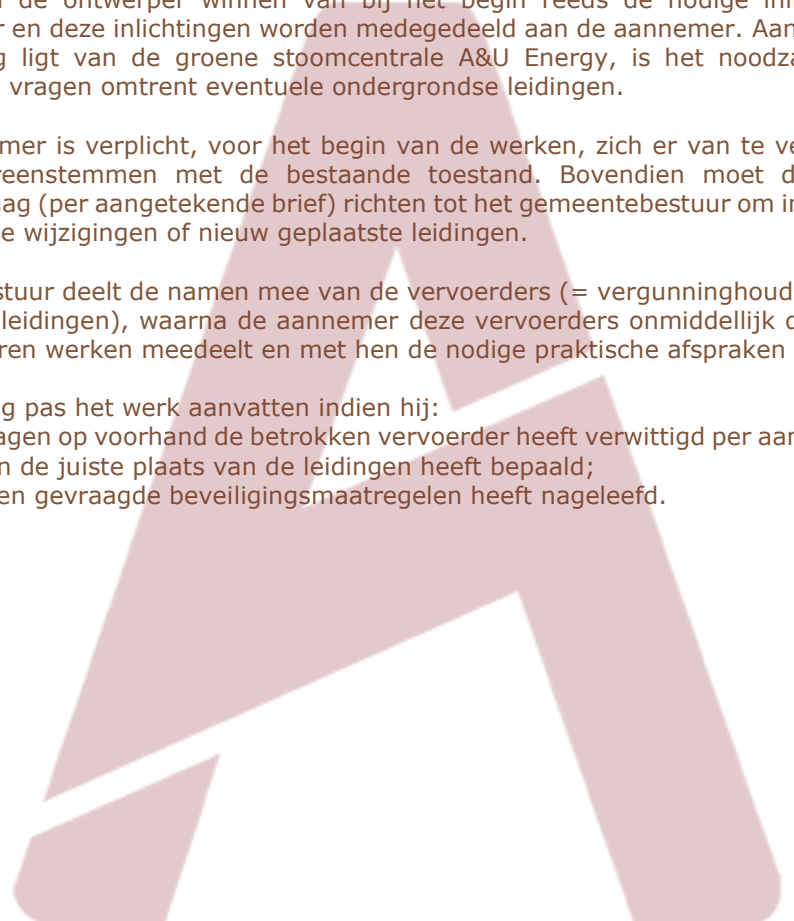
De bouwheer en de ontwerper winnen van bij het begin reeds de nodige inlichtingen in bij het gemeentebestuur en deze inlichtingen worden medegedeeld aan de aannemer. Aangezien de werf in de directe omgeving ligt van de groene stoomcentrale A&U Energy, is het noodzakelijk om ook hier inlichtingen op te vragen omtrent eventuele ondergrondse leidingen.

De (hoofd)aannemer is verplicht, voor het begin van de werken, zich er van te vergewissen dat deze inlichtingen overeenstemmen met de bestaande toestand. Bovendien moet de (hoofd)aannemer eveneens een vraag (per aangetekende brief) richten tot het gemeentebestuur om inlichtingen te vragen omtrent eventuele wijzigingen of nieuw geplaatste leidingen.

Het gemeentebestuur deelt de namen mee van de vervoerders (= vergunninghouders voor het vervoer door middel van leidingen), waarna de aannemer deze vervoerders onmiddellijk de plaats en de aard van de uit te voeren werken meedeelt en met hen de nodige praktische afspraken maakt.

De aannemer mag pas het werk aanvangen indien hij:

- minstens 8 dagen op voorhand de betrokken vervoerder heeft verwittigd per aangetekend schrijven;
- door peilingen de juiste plaats van de leidingen heeft bepaald;
- al de nodige en gevraagde beveiligingsmaatregelen heeft nageleefd.

ALHEEMBouw

6. Hoofdstuk 6 Verplichtingen van de aannemer m.b.t. veiligheid en gezondheid

6.1. Verplicht aan te leveren documenten

6.1.1. Organigram

Organigram van de onderneming met aanduiding van de structuur en invulling van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk.

6.1.2. Ongevallencijfers

Jaarverslag van de IDPBW over het voorbije werkjaar of minstens de veiligheidscijfers van de laatste 3 jaar.

6.1.3. Intentieverklaring

De aannemer-inschrijver voegt bij zijn offerte de ingevulde en ondertekende intentieverklaring toe die hier in bijlage 5 is toegevoegd.

Indien nodig (of afwijkend van het AVGP) voegt hij hierbij zijn werkmethodes en afzonderlijke prijsberekeningen in verband met de noodzakelijke en voorziene preventiemaatregelen

6.2. Na de gunning der werken

6.2.1. Specifiek Veiligheids- en Gezondheidsplan

Iedere optredende aannemer moet **minstens 2 weken vóór het starten** van zijn werkzaamheden op de bouwplaats, zijn Specifiek Veiligheids- en Gezondheidsplan (**SVGP**) indienen bij de veiligheidscoördinator verwezenlijking en de opdrachtgever.

Na ontvangst van het (alle) SVGP('s) wordt de doeltreffendheid ervan beoordeeld zodat er eventueel coördinatiemaatregelen kunnen genomen worden met betrekking tot de werken door andere aannemers uit te voeren.

Inhoud van het SVGP:

- a) de identificatie van de onderneming met vermelding van:
 - de personen die deel uitmaken van de hiërarchische lijn op de werf
 - de preventieadviseur
 - het voorziene aantal arbeiders op de werf
- b) de verklaring (onder)aannemer (zie **bijlage 7**): zie ook punt 6.2.2
- c) de organisatie van de eerstehulpverlening op de werf voor de eigen werknemers
- d) de opstelling en identificatie van eventuele onderaannemers
- e) een overzichtslijst van de voorziene uitvoeringsfasen en hun uitvoeringsperiode; per uitvoeringsfase, uitwerken van de voorziene detailfasen, opdat een voldoende verregaande evaluatie van de risico's mogelijk wordt
- f) de risicoanalyse van de uit te voeren werken (en detailfasen) (methode zie verder)
- g) de vermelding van de aangewende producten en de risico's voor derden.
- h) een lijst met het voorziene werfmaterieel (a.d.h.v. de checklist in **bijlage 6**)
- i) volgende bijlagen:
 - veiligheidsfiches van de gebruikte producten
 - kopieën van wettelijk verplichte keuringsattesten
 - kopieën van wettelijk verplichte meldingen
 - interne werkwijze van informatiedoorstroming naar de werknemers
 - inplantingsplan van hijskranen en andere zware machines
 - inplantingsplan van werflokalen, stockagezones voor materiaal en gevaarlijke producten
 - andere documenten en gegevens die van belang zijn voor de veiligheid en de gezondheid op de werf

De aannemer meldt elke wijziging in uitvoeringsmethode en alle veranderende externe omstandigheden en past zijn risicoanalyses in functie hiervan aan. De SVGP's en hun aanpassingen worden opgenomen in het coördinatieboek (of vervangende kennisgeving).

Risicoanalyse van de uitvoeringsfazen (methode):

De risicoanalyses kunnen overzichtelijk worden uitgewerkt volgens een vier-kolommen-model zoals hieronder toegelicht.

In de eerste kolom "Deelactiviteit" wordt de overzichtslijst van de uitvoeringsfazen verder gedetailleerd, zodat een volledige opsomming ontstaat van duidelijk gescheiden werkzaamheden. Voor werk in de hoogte is het tevens nodig om de toegangswijze naar de werkpost te vermelden.

In de tweede kolom "Middelen" worden de grote behandelingstoestellen genoemd, evenals de specifieke toestellen die voor bepaalde fazen aangewend worden. In deze kolom horen ook de toestellen en producten vermeld te worden die risico's voor derden met zich mee kunnen brengen.

In de derde kolom "Risico's" ligt het voor de hand dat de directe arbeidsrisico's die samengaan met de betreffende uitvoeringsfase, aangehaald worden zoals valrisico's voor personen, valrisico's van voorwerpen, gevaar voor klemming, verbranden, ... Ook worden hier de risico's vermeld die kunnen voortvloeien uit de gelijktijdige uitvoering van bepaalde werken evenals het blijven bestaan van een risico nadat het werk voltooid is.

In de vierde kolom "Maatregelen" geeft men een opsomming van mogelijke maatregelen om het risico te elimineren of te beperken volgens de hiërarchie van de preventieprincipes. De keuze van de maatregelen is afhankelijk van de aard van het risico (ontploffingsgevaar, valgevaar, ...), de evaluatie van het risico, het effect van deze maatregel op de beperking van het risico en de omstandigheden.

Daarnaast is het absoluut nodig de gevaren voor derden aan te geven, die voortvloeien uit de werkzaamheden zelf, uit het vrijkomen van damp, nevel, stof, lawaai, trillingen, projectie van deeltjes (gensters bij laswerken, ...).

Indien mogelijk kan de risicoanalyse uitgevoerd worden met de methode van Kinney en aldus gekwantificeerd worden.

6.2.2. Verklaring (onder)aannemer(s)

Iedere (onder)aannemer die op de bouwplaats komt, moet vóór de aanvang van zijn werkzaamheden de verklaring uit **bijlage 7** invullen, ondertekenen en bezorgen aan de veiligheidscoördinator.

ALHEEMBouw

BIJLAGE 1: BOUWPLAATSREGLEMENT**1. Kennisgeving**

De bouwdirectie belast met de uitvoering doet een voorafgaande kennisgeving der werken aan de met het toezicht inzake arbeidsveiligheid belaste ambtenaar zoals bedoeld in art. 45 van het KB van 25/01/01. Op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen waar meerdere bouwdirecties belast met de uitvoering actief zijn, valt de kennisgeving ten laste van de bouwdirectie die als eerste activiteiten op de bouwplaats uitvoert.

De voorafgaande kennisgeving wordt ten minste vijftien kalenderdagen vóór het begin van de werken op de bouwplaats gedaan. Een kopie van de voorafgaande kennisgeving moet zichtbaar op de bouwplaats worden aangeplakt ten minste tien kalenderdagen vóór het begin van de werken en wordt bijgehouden in het coördinatiedagboek (of vervangende kennisgeving).

Volgens bijlage II van het KB van 25/01/01 bevat de voorafgaande kennisgeving volgende:

1. Datum van de mededeling;
2. Volledig adres van de bouwplaats;
3. Opdrachtgever (naam, adres, telefoon- en faxnummer);
4. Aard van het bouwwerk;
5. Bouwdirectie (naam, adres, telefoon- en faxnummer);
6. Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk (naam, adres, telefoon- en faxnummer);
7. Coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijkingsfase van het bouwwerk (naam, adres, telefoon- en faxnummer);
8. Vermoedelijke datum van aanvang der werkzaamheden op de bouwplaats;
9. Vermoedelijke duur van de werkzaamheden op de bouwplaats;
10. Vermoedelijk maximumaantal werknemers op de bouwplaats;
11. Gepland aantal ondernemingen en zelfstandigen op de bouwplaats;
12. Identificatie van de reeds geselecteerde ondernemingen.

2. Organisatie veiligheid, gezondheid en milieu

- 2.1 De coördinator verwezenlijking heeft de leiding over de coördinatie VGM voor het geheel van werkzaamheden. Overeenkomsten op dit gebied tussen de verschillende partijen moeten eerst door hem goedgekeurd worden.
- 2.2 Elke onderneming moet vooraleer de werken te starten zijn verklaring volgens bijlage 7 en de lijst volgens bijlage 6 overhandigen en het AVGP en het SVGP met de coördinator verwezenlijking bespreken.
- 2.3 De uitvoerende partijen verbinden zich ertoe aanwezig te zijn op de periodieke coördinatievergaderingen gehouden door de coördinator verwezenlijking.
- 2.4 Elke onderneming die werken uitvoert, is verplicht een veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden die gedurende de werkzaamheden op de bouwplaats aanwezig is.
- 2.5 Elke onderneming voorziet in het houden van veiligheidsvergaderingen (toolbox-meetings) op de bouwplaats, met al haar personeel, waarbij specifieke veiligheidsitems besproken worden. Er wordt een kopie van het verslag met aanwezigheidslijst bezorgd aan de coördinator verwezenlijking.
- 2.6 Elke onderneming verklaart dat de werknemers de nodige opleiding en/of beroepservaring en lichamelijke geschiktheid bezitten om de hen opgelegde taken uit te voeren en het bijhorend materieel te gebruiken en te bedienen op een volstrekt veilige wijze. Op vraag van de coördinator overhandigt men de nodige documenten ter staving hiervan.
De personeelsleden van de aannemers mogen slechts aangetroffen worden op de voor hen voorziene werkplaatsen.
Schadeclaims ten gevolge van het niet naleven van deze veiligheidsvoorschriften kunnen ten laste gelegd worden aan de hoofdaannemer, aannemers, onderaannemers en contractors.

3. Noodprocedures

- 3.1 Van elk arbeidsongeval, incident of schadegeval moet de dag van het voorval een melding en een rapport aan de coördinator verwezenlijking overhandigd worden.
- 3.2 Elke onderneming rust zijn lokalen uit met de wettelijke voorzieningen inzake brandblussers en EHBO-materiaal.
- 3.3 Op de bouwplaats is ten minste 1 EHBO-hulpverlener permanent aanwezig. De EHBO-procedure die werd opgesteld door de coördinator dient gevolgd te worden.

3.4 Iedere onderneming moet over voldoende, aangepast aan de te blussen materie en conforme brandbestrijdingsmiddelen beschikken. Voor sommige werken is, in afspraak met de coördinator, een vuurvergunning verplicht.

3.5 Indien de noodzaak zich voordoet, wordt in samenspraak met de coördinator een evacuatieprocedure opgesteld.

4. Collectieve beschermmiddelen (C.B.M.)

4.1 Ter voorkoming van arbeidsongevallen, moet elke onderneming daar waar nodig collectieve beschermingsmiddelen voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de preventieprincipes van het KB van 30/08/2013 tot vaststelling van algemene bepalingen betreffende de keuze, de aankoop en het gebruik van collectieve beschermingsmiddelen, waarin onder meer de voorkeur wordt gegeven aan collectieve boven persoonlijke beschermingsmiddelen.

4.2 Het plaatsen en/of wegnemen van CBM wordt geregeld in samenspraak met de coördinator. Geplaatste CBM mogen nooit verwijderd worden zonder dat vervangende of definitieve beschermingen worden aangebracht.

4.3 Elke op de bouwplaats vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand moet onmiddellijk aan de coördinator gemeld worden.

5. Persoonlijke beschermmiddelen (P.B.M.)

5.1 Het dragen van PBM's conform aan de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor iedereen verplicht.

5.2 Elke onderneming moet op haar kosten PBM's ter beschikking stellen van haar personeel en/of haar bezoekers. Zij moet eveneens toezien op het gebruik ervan. Zij is eveneens verantwoordelijk voor het onderhoud en vervangen van deze middelen.

5.3 De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies, de PBM's op een juiste wijze gebruiken. Na gebruik moeten deze middelen weer opgeborgen worden.

6. Orde en netheid

6.1 Elke onderneming moet minstens dagelijks zijn werkposten opkuisen en het afval afvoeren. De opdrachtgever en/of de coördinator kan, op kosten van de firma die in gebreke blijft, de opdracht geven aan derden om de werkposten op te ruimen.

Men zal hierbij het organisch afval afkomstig van etenswaren niet uit het oog verliezen en dit steeds in gesloten zakken plaatsen die men minstens eens per dag verwijderd om het aantrekken van wespen te vermijden.

6.2 De wegen, doorgangen en trappen moeten ten allen tijde vrij blijven van obstakels en hindernissen. Soepele leidingen en kabels mogen de doorgang niet belemmeren. Kruisen zij een doorgang, dan worden zij beschermd tegen beschadiging. In het bijzonder dient er aandacht besteed te worden aan het vrijhouden van de bestaande vlucht- en evacuatiewegen.

6.3 Materialen moeten ordelijk en stabiel, indien nodig beveiligd tegen weersinvloeden, in afspraak met de coördinator, in de voorziene zones gestapeld worden.

7. Milieu

7.1 Het verbranden van afval op de bouwplaats en het lozen van producten in de riolering is verboden.

7.2 Om het verwijderen van afval en/of verpakkingen te regelen worden er voldoende containers geplaatst die op regelmatige basis afgevoerd worden naar erkende verwerkers.

7.3 Maatregelen dienen genomen te worden tegen bezoedeling van bodem, lucht en water.

7.4 Wanneer, tijdens de uitvoering van werken, vervuilde bodems worden vastgesteld die risico's inhouden voor het welzijn en de gezondheid van werknemers, worden onverwijld alle nodige preventieve maatregelen genomen (staken van de werkzaamheden in de vervuilde zone, plaatsen van een afscherming rond de betrokken zone, ...) teneinde de werknemers te beschermen tegen deze risico's. De coördinator verwezenlijking en de bouwheer/opdrachtgever worden direct van deze vaststellingen op de hoogte gebracht, opdat het AVGP kan aangepast worden in functie van verder te nemen stappen.

8. Bouwplaatsinrichting (zie ook de bepalingen hieromtrent in het AVGP)

8.1 Elke onderneming is verplicht voor zijn werknemers de wettelijke voorzieningen ter beschikking te stellen en deze dagelijks te onderhouden. Maaltijden mogen enkel in de daartoe voorziene inrichtingen gebruikt worden.

8.2 Het opstellen van werfburelen, refters, kleedkamers, sanitaire installaties, opslagplaatsen, ... mag enkel conform het inrichtingsplan en in overleg met de coördinator gebeuren.

8.3 Het gebruik van de installatie van de algemene aannemer is in principe verboden voor derden tenzij onderling schriftelijk overeengekomen.

9. Elektrische installatie

- 9.1 De elektrische installatie zal door een erkend organisme gekeurd worden conform het AREI. Elk defect moet onmiddellijk aan de coördinator gemeld worden.
- 9.2 Verdeelborden moeten steeds gesloten blijven. Het aansluiten mag enkel met aangepaste stekkers. Alle verbindingen (stekker/stopcontact) moeten geschikt zijn voor gebruik in vochtige omstandigheden (minimum IP44).
- 9.3 Kabels moeten steeds opgehangen en/of afgeschermd worden tegen mogelijke beschadiging.
- 9.4 Elke onderneming staat zelf in voor de verlichting van haar werkposten. Deze verlichting moet uitgevoerd worden volgens de geldende wetgeving. De coördinator organiseert de algemene en eventuele noodverlichting.
- 9.5 Werkzaamheden in de nabijheid van onder spanning staande elektrische installaties mogen enkel mits naleving van de desbetreffende veiligheidsmaatregelen.

10. Arbeidsmiddelen

- 10.1 Enkel elektrisch materieel conform het AREI mag op de bouwplaats aanwezig zijn en aangesloten worden op de daartoe voorziene verdeelborden.
- 10.2 Elke onderneming moet haar arbeidsmiddelen zodanig markeren dat ze identificeerbaar zijn. De identificatie van deze middelen moet beschreven worden in haar SVGP.
- 10.3 Bij gebruik van arbeidsmiddelen, zowel eigen middelen als deze van derden is de gebruiker verantwoordelijk voor de veiligheid alsook voor de mogelijks veroorzaakte schade.
- 10.4 De arbeidsmiddelen moeten geschikt zijn voor het uit te voeren werk en regelmatig gekeurd door een bevoegd persoon zodat bij het gebruik de veiligheid en gezondheid steeds gewaarborgd zijn. Op vraag van de coördinator moeten de gebruiksaanwijzingen en veiligheids- en gezondheidsinstructies kunnen voorgelegd worden.
- 10.5 Alle grondwerkmachines moeten bij het achteruitrijden een duidelijk geluidssignaal geven.
- 10.6 Heftoestellen:
 - 10.6.1 Alle heftoestellen en hijstoebehoren, evenals grondverzetmachines die gebruikt worden om lasten te hijsen, die op de bouwplaats binnengebracht worden, moeten vergezeld zijn van een geldig keuringsattest en mogen enkel bestuurd worden door mensen met een veiligheidsfunctie (=gepaste opleiding en medische keuring).
 - 10.6.2 Een kopie van de keuringsattesten moet aan de coördinator overhandigd worden vooraleer de toestellen in gebruik te nemen. Indien er geen keuringsattest kan voorgelegd worden, heeft de coördinator het recht de toestellen buiten dienst te zetten.
 - 10.6.3 Bij gebruik van meerdere heftoestellen met overlappende giek, moet in overleg met de coördinator, een gebruiksprocedure worden opgesteld.
- 10.7 Ladders zijn steeds in goede staat (zonder beschadigingen en stabiel) en uitgerust met aangepaste antislip voorzieningen. Zij worden opgesteld op een goede, stevige ondergrond. Bij opstelling wordt de ideale hellingshoek van 75° zoveel mogelijk gerespecteerd, en wordt ervoor gezorgd dat de ladder ongeveer 1 m boven het te bereiken vlak uitsteekt. Zij worden steeds vastgemaakt wanneer zij dienst doen als toegangsladder of wanneer de ladder 25 sporten of meer telt.
- 10.8 Stellingen:
 - 10.8.1 Elke stelling vanaf een vloerhoogte van 2 m hoog moet voorzien zijn van leuningen, tussenleuningen en plinten. De werkvloer moet aaneensluitend zijn (d.w.z. zonder gevaarlijke ruimten tussen de planken) en de leuning moet voldoende stevig zijn, rekening houdende met de lasten.
 - 10.8.2 De toegang tot de werkvloeren gebeurt door middel van trappentorens of ladders.
 - 10.8.3 Voor de ingebruikname en ten minste éénmaal per week wordt de stelling nagekeken door een bevoegd persoon van de onderneming.
 - 10.8.4 Voor stellingen hoger dan 8 m of voor stellingen blootgesteld aan buitengewone krachten, moeten de nodige berekeningsnota's worden voorgelegd aan de coördinator.

11. Gevaarlijke producten

- 11.1 Er dient een lijst van alle gevaarlijke producten op de werf bezorgd te worden aan de coördinator.
- 11.2 Alle producten op de bouwplaats moeten reglementair geëtiketteerd zijn. Het gebruik van brandbare, toxische of andere gevaarlijke producten moet in het SVGP vermeld staan.
- 11.3 Het stockeren van producten en verwijderen van verpakkingen dient volgens de vigerende wetgeving en in afspraak met de coördinator te gebeuren.
- 11.4 Een kopie van de veiligheid- en gezondheidsfiche (MSDS) van de gebruikte producten moet aan de coördinator overhandigd worden.
- 11.5 Indien werken worden uitgevoerd waarbij schadelijke of hinderlijke dampen/gassen vrijkomen, moet dit gemeld worden in het SVGP. Met de coördinator worden maatregelen afgesproken om de dampen/gassen op een doeltreffende manier af te voeren.

- 11.6 De planning met betrekking tot het gebruik van deze producten dient aan de coördinator te worden doorgegeven i.v.m. risico's voor de andere partijen op de werf.
- 11.7 Alle gevaarlijke situaties / opslagzones dienen gesignaleerd te worden met de overeenkomstige pictogrammen.

12. Werken met open vlam

- 12.1 Voor de aanvang van de werken met open vlam vraagt de onderneming aan de coördinator of een vuurvergunning vereist is.
- 12.2 Het behandelen van gasflessen gebeurt met de meeste zorg. Gasflessen die niet in gebruik zijn, worden buiten eventuele gebouwen, op een vaste plaats rechtop gestockeerd en vastgemaakt, voorzien van de beschermkop en beschermd tegen de zon. Men dient er speciaal op te letten dat er geen brandbaar materiaal in de omgeving aanwezig is.
- 12.3 De zuurstof- en brandgasflessen worden bij gebruik verticaal of onder een hoek van minimum 35° geplaatst. Zij moeten gemonteerd zijn op een flessenkar. Op het einde van de dagtaak worden de gasflessen dichtgedraaid en slangen en manometers ontspannen.
- 12.4 Bij het werken met open vlam, dient er steeds een ABC-blusapparaat in de buurt te zijn.
- 12.5 Het is ten strengste verboden om te roken in de nabijheid van explosieve of brandgevaarlijke producten.
- 12.6 Bij het branden van roofing of andere bitumineuze producten zal men er steeds over waken dat een persoon aanwezig is op de plaats van het branden tot twee uur na het beëindigen der werken.

13. Werken waarbij asbestvezels / kwartsstof kunnen vrijkomen

- 13.1 Wanneer tijdens de werken materialen moeten worden bewerkt die in het bestek niet worden vermeld als asbesthoudend, maar waarvan de (onder)aannemer of zijn werknemers, de opdrachtgever of de coördinator, vermoedt dat ze asbest kunnen bevatten, moeten de werken onmiddellijk stopgezet worden en moet de volgende procedure nageleefd worden:
- alle nodige maatregelen treffen opdat geen vezels zouden vrijkomen in de ruimte;
 - door een erkend labo, aangeduid en betaald door de opdrachtgever, een onderzoek laten uitvoeren naar de aanwezigheid van asbest in het verdacht materiaal;
 - indien dit onderzoek wijst op de aanwezigheid van asbest moet de aannemers de nodige maatregelen treffen om te voldoen aan de bepalingen van het ARAB en Codex in verband met de strijd tegen de risico's te wijten aan asbest.
- 13.2 Er wordt gewezen op het feit dat kwartsstof (geplaatst op de internationale lijst van kankerverwekkende stoffen) door verschillende bewerkingen (boren, frezen, slijpen, schuren,...) op de werf in de lucht kan vrijkomen. Er dienen dan ook voldoende maatregelen te worden getroffen om het vrijkomen van fijnstof te vermijden (afzuigingen, stofmaskers, stofzuigen ipv. vegen,...)

14. Gedragsregels

Het uitvoeren van volgende niet limitatieve lijst van gedragsregels kan wegzending van het bedrijfsterrein tot gevolg hebben:

- het nuttigen en/of binnen brengen van alcohol.
- het nuttigen en/of binnenbrengen van drugs.
- het bewust negeren van specifieke instructies.
- het overtreden van gelijk welke milieu- en veiligheidswetgeving.
- inbreuken op de integriteit van personen, zoals discriminatie van minderheden, ongewenste seksuele intimiteiten.
- het vrijwillig beschadigen van eigendom van de opdrachtgever of andere op de werf aanwezige intervenanten.
- het buiten het terrein brengen van eigendommen van de opdrachtgever of andere intervenanten zonder voorafgaandelijke toestemming.
- diefstal.
- gebruik van geweld.
- in het bezit zijn van wapens.

BIJLAGE 2: ALGEMENE RISICOANALYSE

Indien een hieronder vermeld risico niet opgenomen wordt in het SVGP van de aannemer maar wel van toepassing is, dient dit SVGP aangevuld te worden door de aannemer in kwestie. Onderstaande analyse kan hiervoor gebruikt worden, mits aangevuld met een effectieve cijfermatige risicobeoordeling.

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
0. VOORBEREIDING							
Risico-opsporing		Onbekende risico's te wijten aan: - Omgevingsfactoren - Activiteiten van derden op de werf - Activiteiten van derden in de nabijheid van de werf - Restrisico's tgv activiteiten van derden op de werf - Restrisico's tgv activiteiten van derden in de nabijheid van de werf					Identificatie van de risico's zoals - Brandgevaarlijke objecten - Hoogspanningsinstallatie - Drukke verkeerswegen - Stralingsgevaar - Brand- en explosiegevaar - Werken boven of tegen niet draagkrachtige elementen - Werken op hoogte - Weersomstandigheden - ... Door deze info op te vragen bij de bouwheer / opdrachtgever / coördinator, en door visuele inspectie ter plaatse.
1. ALGEMEEN							
1.0 VERPLAATSING VAN PERSONEN							
Verplaatsing van/naar de werf	Bestelwagen Eigen wagen	- Verkeersongeval - Vallende & schuivende lasten					- Bestuurders hebben een rijbewijs medische schifting - Verkeersregels op terrein klant navragen en opvolgen - Materiaal en gereedschap stabiel stapelen en verankeren
Verplaatsing op de werf	Te voet	- Valgevaar, struikelgevaar, - Uitglijden					- Werkterrein en opslagplaats dient op ordelijke en overzichtelijke wijze te worden ingericht. - Wegen en toegangen dienen vrij van obstakels te zijn, minimum 0,8 m breed.

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Val van hoogte - Gevaar van vallende voorwerpen bij werken op hoogte					- Dragen van veiligheidsschoenen (bij voorkeur hoge) met stalen zool en tip. - Degelijke toegangen voorzien. - Werkvloeren van > 2m hoogte afschermen met leuningen (bovenlat H = 1 m, tussenlat H = 0,45 m en stootplint H = 0,15 m aansluitend met werkvloer). - Openingen in muren en vloeren afschermen en/of dichtleggen met degelijk materiaal. - Tijdens het plaatsen van collectieve beveiligingen op hoogte zich beveiligen met harnas en anti-valbescherming - Voorkomen van vallende voorwerpen door werkvloeren af te schermen met stootplint.
		- Kwetsuren aan handen en voeten - Verwondingen aan de ogen - Geluidshinder met gehoorbeschadiging op termijn.					- Afbakenen van de plaatsen waar personen kunnen getroffen worden door vallende voorwerpen d.m.v. afsluitingen en duidelijke waarschuwborden. - Indien werknemers binnen de afsluitingen aanwezig moeten zijn is helm verplicht en moet men op de hoogte zijn van het risico. Men mag zich nooit onder een hangende last bevinden. - Dragen van veiligheidshelm en veiligheidsschoenen. - Gekeurde heftoestellen en -toebehoren gebruiken. - Dragen van gepaste PBM: veiligheidshandschoenen en -schoenen (stalen zool en tip). - Dragen van een veiligheidsbril waar nodig. - Gehoorbeschermers dragen. - Machines goed onderhouden.
1.1 WERFAFBAKENING							
Werfactiviteiten		- Risico voor derden					- Baken de werf zodanig af dat derden de werf niet kunnen betreden vb. gebruik nadar hekkens. - Hand een bord op "verboden toegang voor onbevoegden". - Voorzie gebodspictogrammen thv de toegangen waar opstaat welke PBM's verplicht zijn op de werf (vb. helm, veiligheidsschoenen, ...).
Afbakenen van de werf		- Knellen handen, vallen blok op voeten bij plaatsen blokken					- Dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Veiligheidsschoenen ⇒ Veiligheidshandschoenen

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		en omheining, omvallen omheining - Aanrijden bij plaatsen omheining kant openbare weg - Lichamelijke belasting (rug, gewrichten, spieren)					- Losse elementen van de omheining onmiddellijk aan elkaar te verankeren. - Plaats wegsignalisatie - Omheining plaatsen van op kant werf - Draag gepaste signalisatiekledij - Beperking van het gewicht tot max. 25 kg/persoon - Correcte tilmethode gebruiken. (zie tillen van lasten) - Maak gebruik van hulpmiddelen
Werk op openbare weg		- Aanrijding					- Vergunning voor de uit te voeren werkzaamheden aanvragen bij bevoegde overheid. Deze vergunning moet op de werf aanwezig zijn. - Aanbrengen signalisatiemateriaal volgens goedgekeurd signalisatieplan.
1.2 FYSISCHE BELASTING							

ALHEEMBouw

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
Buiten werken	Zon/hitte Donder en bliksem Koude Regen, wind	- Zonnebrand - Zonneslag - o Uitdrogingsverschijnselen - o Ademhalingsmoeilijkheden - o Hoofdpijn - Verbrandingsgevaar t.e.m. dood - Brand - Bevroren ledematen, verkoudheden, ...					- Werkorganisatie: op het heetste moment van de dag in de schaduw of binnen laten werken, werktijden verschuiven buiten hete periodes, lichter werk ipv het zware werk. - Regelmatig rustpauzes voorzien - Zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor ter beschikking stellen - Fris drinkwater of andere verfrissende dranken zijn ter beschikking - Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen: 1. veiligheidshelm of zonnepet (indien geen risico voor vallende voorwerpen) 2. bedek uw armen en benen zoveel mogelijk 3. zonnecrème van factor 10 of hoger - beperk zware fysieke arbeid bij hoge ozonconcentraties. - Schuilen in één van de volgende plekken: 1. bouwwerk of gebouw met bliksemafleidder 2. metalen cabine van een auto, graafmachine, ... 3. bouwwerk of gebouw zonder bliksemgeleider: plekken op voldoende afstand van metalen leidingen, radiatoren, e.d. - Bij buitentemperaturen < 5°C (= 10°C met regen) moeten er: 1. warme dranken worden voorzien 2. PBM's tegen koude ter beschikking gesteld 3. verwarmingstoestellen of verwarmde lokalen ter beschikking stellen (kunnen opwarmen bij tussenpozen) - Bij buitenwerkzaamheden PBM's tegen regen en wind ter beschikking stellen.
Werken in duistere omgeving	Verlichting	- Struikelen, vallen en allerhande kwetsuren					De lichtbron(nen) oordeelkundig plaatsen - Gelijkmatic verspreid - Hinderlijke schaduwen vermijden - Mag de kleuren van de veiligheidssignalen niet verkleuren
Manueel hanteren van lasten		- Overbelasting lichaam: - Letsels aan wervelkolom - Spiervermoeidheid - Letsels aan hart- en bloedvaten					- Gewichtsbeperking indien mogelijk - Gebruik van mechanische hulpmiddelen vb. vacuümhandvaten voor manipulatie glas - Goede werkorganisatie: - Afstand waarover last moet gedragen worden zo klein mogelijk - Hindernissen op het traject vermijden - Collega roepen en last verdelen

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Spierverrekkingen en -scheuren - Verplettering van de handen, enz. - Te wijten aan:					- Toepassen van rugsparende tiltechnieken: - Correct vastnemen van de last: met volle hand niet met de vingertoppen. - Tillen met rechte rug
		- Te zware last - Niet aangepaste last - Verkeerde tilmethoden - Te hoge tilfrequentie - Snijden aan te transporteren materiaal - Vallende voorwerpen					- De beweging vertrekt vanuit de benen, niet vanuit de rug: ⇒ Zo dicht mogelijk bij de last staan ⇒ Optillen door benen te strekken ⇒ Door voeten te spreiden, vergroot het steunvlak, dus ook het evenwicht. - Het is beter lasten op hun plaats te duwen dan te trekken. - Bij afbraakwerken dienen zwaardere stukken kleiner maken of steeds met twee tillen of dragen. - Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Werk- of antisliphandschoenen ⇒ Veiligheidsschoenen
Fysieke belasting	Werken in gebogen of gedraaide houding, knie- en rugbelastend werk, gehurkt werken, kort cyclisch werk, ...	- Ontstaan van RSI					- Probeer de werkhoudingen af te wisselen door gebruik te maken van hulpmiddelen en aanpassen van de werkmethode, afwisselen met collega.
1.3 WERKEN MET PRODUCTEN							
Alle producten: - Lijm - Silicone - Koudlijm		- Opname door het lichaam: - Huidcontact, opname door de huid, eczeem of andere huidaandoening - Inademen dampen - Opname via mond en spijsvertering					- MSDS-fiches van ieder gevaarlijk product opvragen bij de leverancier en raadplegen - Product opslaan in originele verpakking - Instructies en informatie rond risico's en preventiemaatregelen, eerste hulpmaatregelen aan werknemers - Contact met huid vermijden door dragen van geschikte handschoenen - Hygiëne na het werk, voor het eten, drinken en roken - Verbod op eten, drinken en roken tijdens de werkzaamheden - Bij ongeval arts raadplegen

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Spatten in ogen					- PBM's beschreven in MSDS-fiche gebruiken: ⇒ Dragen van een geschikte ademhalingsbescherming (zie MSDS) ⇒ Indien spatten verwacht worden; gebruik masker of gelaatsscherm ⇒ Draag veiligheidsbril
Werken met cementspecie	Cement	- Cementeczeem, huidirritatie					- Reinig de handen meermaals per dag met lauw water - Kleine huidwondjes dienen verzorgd te zijn, en afgedekt te worden - Zorg dat er geen cementspecie vastgeklemd geraakt tegen de huid - Iedereen dient werkkledij te dragen - De broekspijpen dienen over de laarzen en de mouwen over de handschoenen te worden gedragen
Werken met ontkistingsolie	Ontkistingsolie	Kanker, huidirritatie of kleine infectiehaarden					- Zorg dat bij het vernevelen van de olie geen andere personen in de buurt staan - Bij contact met de huid moet deze met water en zachte zeep worden gewassen - Draag werkkledij met lange mouwen en draag handschoenen - Blijf niet werken met doordrenkte werkkledij
Werken met isolatiematerialen	Glas- en steenwolmaterialen Hard schuimen spouwmuurisolatie	- Giftige stoffen - Snijgevaar (mes, zaag, ...)					- Opvragen van de technische fiche bij de leverancier - Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Veiligheidshandschoenen ⇒ Veiligheidsbril - Volgen van instructies naar gebruik van mes en zaag - Gebruik van aangepast snijgereedschap
1.4 EERSTE ZORGEN							
Verzorgen van gewonden	EHBO	- Gebrek aan afspraken, procedures, kennis en voorzieningen					- Zorg dat op elke werf de mogelijkheid bestaat om het noodnummer van Unilin te verwittigen. - Zorg dat op elke werf een nijverheidshelper aanwezig is, die de eerste zorgen kan toedienen. - Maak een noodprocedure op: in geval van een ongeluk, wie is de nijverheidshelper op de werf, Wie neemt contact op met het noodnummer van Unilin, locatie werf, stel iemand aan die de hulpdiensten mee opwacht met het intern Unilin-personeel en naar het slachtoffer begeleidt.

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Bedelving					- Breng op een goed zichtbare plaats toegankelijk voor de werknemers, zoals kleedkamer of refter, het adres van de bouwwerf aan alsook het adres en het telefoonnummer van de plaatselijke eerste hulp post. - Elke werf dient te beschikken over een EHBO-kist. - Bedek de gewonde met een deken om temperatuursdaling te voorkomen. - Verplaats nooit een ernstig gewonde behalve indien deze zich in gevaarlijke omstandigheden zou bevinden. - Maak spannende kledij los (riem, spannende delen rond de hals). - Geef geen dranken aan de gewonde. - Geef geen opmerkingen aan de gewonde over zijn verwondingen of toestand, maar stel hem gerust. - Vermijd een overdreven drukte rondom de gewonde. - Voer geen handelingen uit waarvan u niet zeker bent of zij correct zijn. - Verwijder het materiaal of de voorwerpen die het slachtoffer bedekken. - Trek niet aan het slachtoffer daar deze eventueel breuken kan opgelopen hebben.
		- Brandwonden - Elektrisch contact - Epileptische aanval					- De kledij niet ontdoen. - Indien de persoon in brand staat bedek hem/haar met een deken of kledij (geen acryl!) of laat het slachtoffer zich over de grond wentelen met gesloten mond en ogen. - Afkoelen van de wonde (minimum 15 min. onderdompelen). - Schakel de stroom aan de bron uit. - Indien dit niet mogelijk blijkt raak het slachtoffer slechts met niet elektrisch geleidende voorwerpen aan (geïsoleerde voorwerpen of houten voorwerpen). Zoniet kunt u zelf geëlectrocuteerd worden! - Plaats een zacht voorwerp tussen de tanden. - Haal elk vreemd voorwerp uit de mond. - Maak alle spannende kledij los. - Zorg ervoor dat het slachtoffer zich nergens kan tegen stoten.

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Verstikking door gassen - Vreemde voorwerpen in de ogen: ⇒ Vloeistoffen ⇒ Vaste voorwerpen					- Betreed ruimte enkel met aangepaste persoonlijke ademhalingsbeschermingsmiddelen. - Voorzie de ruimte van voldoende ventilatie. - Overvloedig spoelen, een arts raadplegen. - Oog bedekken en een arts raadplegen.
1.5 ELEKTRICITEIT OP DE WERF							
Werkzaamheden in de nabijheid van elektrische leidingen		- Elektrocutie en kortsluiting					- De ligging van de leidingen vragen en zorgen dat deze niet beschadigd worden door de werkzaamheden. Hou voldoende afstand. Raadpleeg de eigenaar van de geleiders en informeer over te respecteren veiligheidsafstand, te nemen preventiemaatregelen, en eventuele noodprocedure. - De afstand voor luchtlijnen wordt gegeven door AREI art. 192: blijf uit de gevaarlijke zone gevormd door een cirkel met straal a (in - Voor LS: a=2 m - Voor HS: a= 2,5 x U_N x 0,01 (U_N is de nominale spanning tussen de geleiders uitgedrukt in kV.) - Indien er kans is dat de leidingen door onvoorziene omstandigheden toch beschadigd worden, de spanning op deze delen laten afschakelen. - Alle genaakbare onder spanning staande delen buiten spanning laten stellen
Elektriciteit op de werf	Verplaatsbare wisselstroom-aggregaten op laagspanning met thermische motor	- Elektrocutie - Giftige stoffen					- Tussenschakeling van een gevoelige differentieelschakelaar + aarding - Voldoende verluchting voorzien
Elektriciteit op de werf	Verdeelkasten, elektrische leidingen, zekeringen,	- Elektrocutie - Gevaar voor brandwonden					- Vraag vooraleer aan te sluiten op deze verdeelborden het attest van de gelijkvormigheidskeuring met het AREI op. Elk verdeelbord moet vóór ingebruikname door een erkende externe dienst voor de technische controles op de werkplaatsen in dienstgesteld en later periodiek gekeurd worden (jaarlijks).

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
	differentieel-schakelaars	- Brandgevaar - Elektrocutie door slecht gebruik van gereedschap - Val- en struikelgevaar door losliggende elektrische kabels					- Werken aan elektriciteit en in het bijzonder in verdeelborden is slechts toegestaan voor gewaarschuwde (slechts duidelijk omschreven taken) of bevoegde personen nl. BA4/5 personeel conform AREI. - Onderhouden en in goede staat houden van elektrische snoeren & stekkers bij elektrische machines en handgereedschap. - Kabels dienen bij gebruik helemaal van de haspels te worden afgerold bij vermogens boven de 1000W. Max. vermogen waarbij de haspels mogen worden gebruikt is 3000W. - Zorg er voor dat elektrische kabels en verdeelborden mechanisch beschermd zijn, of plaats ze in zones waar ze niet kunnen beschadigd worden. Elke vorm van schade moet onmiddellijk gemeld worden. - Gebrekkige machines in herstelling geven bij een bevoegd persoon. - Stekkers en stopcontacten beantwoorden minstens aan de IP 44 beschermingsgraad. - Smeltveiligheden: ⇒ Nooit overbruggen ⇒ Nooit herstellen, maar vervangen door een smeltveiligheid met dezelfde capaciteit - Klein elektrisch materiaal: ⇒ Dubbel geïsoleerd → niet aarden !! ⇒ Controleer steeds de goede staat van de elektrische kabel en stekker ⇒ Nagaan of schakelaar uitstaat vooraleer stekker in het stopcontact gestoken wordt ⇒ Trek nooit aan de kabel om de stekker uit het stopcontact te halen ⇒ Gebruik enkel verlengkabels zoals CTMB-N, CTMB-F, HO7RNF of van gelijkgestelde kwaliteit. - Niet optillen bij de elektrische kabel - Elektrische kabels niet in doorgangen laten liggen, hang deze op
1.6 GEBRUIK VAN GEREEDSCHAP							
Manueel handgereedschap gebruiken	Hamer, moker, beitel,	- Kneuzingen, snijwonden &					- Correct hanteren en vasthouden van het gereedschap. - Dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer de omstandigheden het vereisen:

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
	schroevendraaier, tang, schop, enz...	pletwonden ingevolge het incorrect hanteren - Bramen aan beitels - Ondoeltreffend gebruik van het gereedschap - Gereedschap in slechte staat - Teveel gereedschap met de handen dragen - Elektrocutie ingevolge het niet gebruiken van geïsoleerd gereedschap					⇒ Veiligheidsbril ⇒ Veiligheidshandschoenen ⇒ Veiligheidshelm - Bij gebruik van beitel: bij voorkeur handbescherming aan beitel voorzien. - Bramen regelmatig verwijderen. - Gebruik van gereedschap aangepast aan het uit te voeren werk. - Het gereedschap niet laten rondslingeren. Na gebruik steeds opbergen. - Het gereedschap niet overbelasten. - Nazien of de steel nog stevig vastzit. - Regelmatig nazicht van de staat van het gereedschap. - Het gereedschap in perfecte staat onderhouden. - Het onderhoud enkel laten uitvoeren door een bekwaam/bevoegd vakman. - Gebruik van gereedschapsriem of -koffertje. - Regelmatig nazien of de isolatie rond de steel nog intact is.
1.7 GEBRUIK VAN MACHINES							
Gebruik van machines	Alle machines die eigendom zijn van de aannemer	- Aanraking met bewegende delen - Wegvliegen brokstukken - Elektrocutie - Stof - Snijwonde door contact met snijgereedschap					- Werkzone afbakenen voor derden - Gebruik geschikte PBM's waar relevant oa slijpbril, handschoenen, stofmasker - Machine gebruiken volgens gebruiksvorschriften van de constructeur (zie handleiding) en veiligheidsinstructies. Voorzie opleiding voor de gebruikers. - Machines gebruiken met indienststellingsverslag en conform bijlage I KB Arbeidsmiddelen, of conform KB machines - Bij defect uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen
Gebruik van machines	Alle machines ter beschikking gesteld door derden	- Aanraking met bewegende delen - Wegvliegen brokstukken - Elektrocutie - Stof					- Gebruik de machines pas na schriftelijke bevestiging dat de te gebruiken machines conform zijn met bijlage I KB Arbeidsmiddelen, of conform KB machines en na voorleggen van een indienststellingsverslag. - Volg de veiligheidsinstructies en voorzie vooraf opleiding aan de gebruikers. - Werkzone afbakenen voor derden

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Snijwonde door contact met snijgereedschap					- Gebruik PBM's indien nodig - Bij defect de machine uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen
Gebruik van machines	Boor / schroefmachine	- Wegvliegen brokstukken - Elektrocutie - Snijwonde door contact met snijgereedschap					- Gebruik PBM's: slijpbril, handschoenen - Machine gebruiken volgens gebruiksvorschriften van de constructeur (zie handleiding) en veiligheidsinstructies. Opgeleide gebruikers. - Machines gebruiken met indienststellingsverslag en conform bijlage I KB Arbeidsmiddelen, of conform KB machines - Bij defect uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen
Gebruik van machines	Compressor	- Wegvliegende onderdelen - Elektrocutie - Aanraking met bewegende onderdelen					- Gebruik de machines pas na schriftelijke bevestiging dat de te gebruiken machines conform zijn met bijlage I KB Arbeidsmiddelen, of conform KB machines en na voorleggen van een indienststellingsverslag. - Periodiek laten keuren door EDTC en opmerkingen wegwerken.
Slijpen van stukken metaal, steen, ...	Draagbare elektrische slijpmachine (rechthaaks)	- Kwetsuren, struikelen - Brandgevaar - Elektrocutie - Onverwachts in gang zetten - Wegslingeren materiaal: het werkstuk, slijpschijf - Kwetsuren door draaiende delen					- Orde & netheid - Omgeving vrij van belemmering en op afstand houden van voorbijgangers, medewerkers - De slijpmachine niet optillen via de elektrische kabel - De machine nooit inklemmen in bankschroef - In de nabijheid van ontvlambare producten: OPLETTEN !! - Vuurvergunning aan de opdrachtgever aanvragen en richtlijnen van opdrachtgever volgen - Bij defect uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen - Afkoeling van het toestel niet verhinderen - Geen vergrendelingsschakelaar bij de grote haakse slijpmachine. Uitzondering: is wel toegelaten voor de kleine slijpmachientjes - Het te slijpen materiaal niet fixeren met voet - Nazien of de draaisnelheid van de machine ≤ aan de snelheid aangegeven op de schijf - Beschermkap mag niet afgenomen worden - Draag volgende individuele beschermingsmiddelen: ⇒ Veiligheidsbril ⇒ Veiligheidsschoenen ⇒ Gehoorbescherming ⇒ Sluitende kledij ⇒ Stofmasker

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
Boren van stukken metaal, steen	Draagbare elektrische boormachine	- Kwetsuren, struikelen - Brandgevaar - Elektrocutie - Kwetsuren door draaiende delen: boren in handen, blokkeren van de boor in materiaal					- Werk- en veiligheidsinstructies kennen voor het gebruik van een boormachine - Orde & netheid: laat geen kabels rondslingeren, goede huishouding (regelmatig opkuisen), ... - Omgeving vrij van belemmering: op afstand houden van voorbijgangers, medewerkers - De boormachine niet optillen via de elektrische kabel - In de nabijheid van ontvlambare producten: OPLETTEN !! - Vuurvergunning vragen - Bij defect uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen - Afkoeling van het toestel niet verhinderen - Regelmatig het personeel sensibiliseren door bvb. de toolboxmeeting - Gebruik enkel een boormachine met automatische koppeling - Draag volgende individuele beschermingsmiddelen: - Veiligheidsbril - Veiligheidsschoenen - Sluitende kledij - Het dragen van een veiligheidsbril is verplicht bij het boren boven het hoofd - Slijp boren regelmatig
Verzagen van hout	Handcirkelzaag (draagbaar)	- Kwetsuren, struikelen - Elektrocutie - Kwetsuren door draaiende delen: cirkelzaag in handen, blokkeren van de cirkelzaag in materiaal					- Werk- en veiligheidsinstructies kennen voor het gebruik van een cirkelzaag - Orde & netheid: laat geen kabels rondslingeren & goede huishouding –regelmatig opkuisen - Omgeving vrij van belemmering: op afstand houden van voorbijgangers, medewerkers - De cirkelzaag niet optillen via de elektrische kabel - Bij defect uitschakelen en bevoegd persoon raadplegen - Afkoeling van het toestel niet verhinderen - Regelmatig het personeel sensibiliseren door bvb. de toolboxmeeting - Gebruik enkel een cirkelzaag met automatische koppeling - Draag volgende individuele beschermingsmiddelen: ⇒ Veiligheidsbril ⇒ Veiligheidsschoenen ⇒ Sluitende kledij

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Terugslag van de machine of het te zagen hout					- Gebruik altijd een goed geslepen zaagblad en controleer het spouwmes
Verzagen van hout	Bouwplaatscirkelzaag (volgens norm EN 1870-1)	- Wegspringen materiaal, gehoorbeschadiging - Wegspringen materiaal - Kwetsuren door contact met draaiende delen - Inademing stof					- Werk- en veiligheidsinstructies kennen voor het gebruik van een bouwplaatscirkelzaag - Orde & netheid: laat geen kabels rondslingeren & goede huishouding –regelmatisch opkuisen - Omgeving vrij van belemmering op afstand houden van voorbijgangers, medewerkers - Draag volgende persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Veiligheidsbril en indien nodig een stofwerende bril ⇒ Gehoorbescherming - Beschermkap moet: ⇒ Aanwezig zijn; ⇒ Aan de zijkant van de machine d.m.v. een beugel bevestigd zijn; ⇒ Het deel van het zaagblad dat boven de tafel uitsteekt, volledig omsluiten - Gebruik steeds vlakke, nieuwe of vakkundig geslepen zaagbladen - Spouwmes geplaatst zijn - Wanneer bij het zagen het doorvoeren van het werktstuk of van het laatste deel ervan niet op veilige wijze kan geschieden, moet gebruik gemaakt worden van een duwhout - Is er geen duwhout nodig, duw dan het te zagen hout zodanig dat de handen zich links en rechts van het zaagblad bevinden - Plaats uw hand zo weinig mogelijk in het verlengde van het zaagblad, zeker in het geval van schuinzagen - Een bouwplaatscirkelzaag die in een werklokaal wordt opgesteld aansluiten op een deugdelijke stofafzuiginginstallatie
Nagels in beton of hout brengen	Nagelpistool / schiethamer	- Vallen / struikelen bij werken - Wegslingerende deeltjes van het te nagelen materiaal - Ongewenst schot bij het laden of onbewaakt achterlaten van het pistool					- Stabiele en beschermde werkpost voor de bediener - Dragen van een aangepaste veiligheidsbril en veiligheidshelm - Zich ervan vergewissen dat niemand zich in de schietzone bevindt - Nooit de veiligheidsvoorzieningen verwijderen - Bij herladen of reinigen het pistool naar de grond richten - Het pistool nooit onbewaakt achterlaten - Nooit richten naar personen !! - Na gebruik terug opbergen in zijn koffer. De koffer sluiten. - Koppelstukken correct en stevig aan elkaar bevestigen

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Losschieten van de drukslang - Volledige doorboring van het te nagelen materiaal					- Luchttoevoer afsluiten vóór ontkoppelen
Afschieten beton	Breekhamer / Elektrische breekhamer / Pneumatische breekhamer	- Struikelen, kwetsuren - Vliegende delen - Onverwachts in gang zetten - Kwetsuren - Kwetsuren door rondslingerende persluchtlangen					Personen moeten minstens 18 jaar oud zijn !!! - Orde en netheid - Duw het gereedschap van u weg tijdens het schieten - Omstaanders op veilige afstand houden: → beveiliging werkplek → gebruik van een veiligheidsbril - Schakelaar niet vergrendelbaar - Bij verplaatsen <u>niet</u> bij schakelaar vastnemen - Draag volgende individuele beschermingsmiddelen: ⇒ Sluitende kledij ⇒ Trillingswerende handschoenen ⇒ Veiligheidsbril ⇒ Gehoorbescherming - Controleer regelmatig de persluchtlangen op scheurtjes en andere beschadigingen
Werken met compressor	Compressor	- Niet ter plaatse blijven staan van compressor - Lawaai - Wegschieten van beitel					- Opzetten van handrem - Dragen van oorbeschermers - Gebruik enkel goede beitels - Dragen van veiligheidsschoenen
Trekken van draad op buizen	Draadtremachine snijolie	- Allerlei risico's - Projectie van deeltjes in oog - klemgevaar					- Volg de werk- en veiligheidsinstructies - Draag volgend persoonlijk beschermingsmiddel: ⇒ Veiligheidsbril - Pedaal moet een pedaalnoodstop zijn - Pedaal moet vrij staan
Braseren	O ₂ - en N ₂ -flessen Hardzilver Zachtzilver	- Allerlei risico's - Stralingen UV - Inademen rook - Projectie van deeltjes in oog					- Volg de algemene werk- en veiligheidsinstructies - Gebruik lasscherm met aangepaste tint volgens de intensiteit van de vlam (4 tot 7) - Zorg dat er voldoende natuurlijke ventilatie aanwezig is. Indien dit niet het geval is dient men een brongerichte afzuiging te voorzien. - Beperk de projectie tot de afgebakende zone

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Brandwonden door contact met heet voorwerp of wegspringende vonken - Elektrocutie - Hanteren van gasflessen:					- Gebruik veiligheidsbril of gelaatsschermbijlussen met aangepaste tint) - Draag volgende persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Onbrandbare werkkledij / laskledij ⇒ Lashandschoenen ⇒ Beenbeschermers of veiligheidsschoenen dragen voorzien van een lap - Beperken van vocht / water in de omgeving - Draag volgende persoonlijke beschermingsmiddelen => Lashandschoenen - Bij transport dient de kop van een beschermkap te worden voorzien
		ontploffingen, ...					- Reglementen betreffende transport op de weg volgen - Gasflessen altijd rechtopstaand stockeren en beveiligen tegen omkantelen en zon
Lassen	Mobiele elektrisch lassen	- Struikelen & vallen - Elektrocutie bij defect of verkeerd behandelen van de lasapparatuur - Brand- en ontploffingsgevaar					- Orde & netheid - Omgeving vrij van belemmering. Doorgangen: minstens 0,8 m breed - Regelmatig controleren van het volledig toestel (verbindingstukken-aardverbinding-massaklem) - Nooit regeling van laststroom wijzigen als de boog ontspringt - Bij einde van het werk: eerst de schakelaar - Uitschakelen en dan pas elektroden uit houder halen - Nooit de massakabel aan de aardgeleider leggen - Stopcontacten minstens een beschermingsgraad IP44 - Kabels in goede staat & kwaliteit: - Perfect geïsoleerd en beschermd tegen uitwendige beschadiging - Laskabels niet in doorgangen laten rondslingeren - Massaklem: Rechtstreeks verbinden met het werkstuk. Zo dicht mogelijk bij het laswerk. - Laspost: Niet onder spanning laten staan bij onderbreking - Bij in werking stellen: ⇒ Controleer of de laspost niet op net is aangesloten ⇒ Massaklem aansluiten ⇒ Elektroden insteken ⇒ Verbinden met het net - Elektrodehouder / lastoorts:

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
		- Gezondheidsproblemen door lasrook & schadelijke dampen - Brandwonden door wegsplattende vonken/deeltjes					⇒ Volledig geïsoleerd ⇒ Nooit afkoelen door onderdompeling in het water ⇒ Steeds vast nemen met veiligheidshandschoenen ⇒ Nooit de elektrode houder op te lassen stuk of elk ander elektrisch verbonden stuk leggen ⇒ Hou de houder nooit onder oksel - Goede ventilatie !! - Rookafzuiging - !vonken! - In de omgeving waar er gelast zal worden mogen zich geen brandbare stoffen bevinden - Laspunt zoveel mogelijk afschermen - Steeds brandblusapparatuur bij de hand hebben
		- Oog- en huidletsels door schadelijke straling (UV-IR-zéér intense lichtstralen)					- Na het lassen steeds tot zorgvuldige controle van omgeving overgaan - Aangepaste oogbescherming (lasglas): lasscherm - Huidbescherming (UV-straling): ⇒ Lashelm of lasscherm/-kap ⇒ Lederen handschoenen ⇒ Katoenen werkpak, gesloten aan de mouwen ⇒ Eventueel splitlederen lasschoort ⇒ Veiligheidsschoenen (hoge) - Nooit regeling van lasstroom wijzigen als de boog ontspringt
1.8 TRANSPORTEREN EN OPSLAG VAN MATERIALEN							
Rijden op de openbare weg	Auto met aanhangwagen, bestelwagen	- Allerlei aanrijdingen - Aanrijden van zwakke weggebruikers - Aanrijden van andere toestellen, materialen, ...					- Algemeen verkeersreglement is geldig - Aanbrengen van nummerplaat en een inschrijvingsbewijs bij zich hebben - Autoverzekering (BA) voor schade aan derden nemen (groene verzekeringskaart) - Een verzekering BA 'Uitbating' voor schade veroorzaakt door werftoestellen - Opmerking: deze verzekering is altijd te nemen zelfs als men niet op de openbare weg komt

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
Rijden op de werf	Auto met aanhangwagen, bestelwagen, betonmolen, compressor, minigraver, bobcat, ...	- Allerlei aanrijdingen					- Op de werf: algemeen verkeersreglement is geldig - Hou rekening met de maximaal toegelaten snelheid op de werf (30 km/uur) - Enkel achteruit rijden wanneer er begeleiding is of wanneer er absolute zekerheid bestaat dat zich niemand in de gevaarzone achter het voertuig bevindt - In de onmiddellijke omgeving van ladders, stellingen, ... van waarop werkzaamheden worden verricht, dient een veiligheidszone (breedte 2 m) d.m.v. een duidelijk opvallende afbakening te worden vrijgehouden van dat transport
Verplaatsen, transporteren van materiaal en grondstoffen	Via bestelwagen of wagen met aanhangwagen, manueel verplaatsen	- Klemgevaar - Val van materiaal - Kantelen bestelwagen, wagen - Aanrijding					- Voldoende afstand bewaren - Materialen degelijk stapelen en ordenen op stabiele en effen ondergrond - Dragen PBM's (veiligheidsschoenen, helm) - Nooit onder de lasten lopen - Aangepaste hulpmiddelen gebruiken - Op stabiele ondergrond, niet te dicht bij uitgraving en/of putten laten staan - Vermijd zo veel mogelijk om te lossen en te laden op de openbare weg - Signaleer het voertuig tijdens het lossen mbv de knipperlichten - Bij het betreden van de openbare weg signalisatiekledij dragen

ALHEEMBOUW

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
Lossen, verplaatsen van materiaal	Autolaadkraan	- Risico's voor derden - Kantelen autolaadkraan - Aanrijding - Val van materialen					- Werkzone afbakenen. Geen werknemers of derden toelaten om onder de last te lopen - Bedienaar kraan moet opgeleid zijn en de nodige instructies gekregen (ouder dan 18 jaar) - Enkel heftoestel en heftoebehoren met een geldig keuringsverslag gebruiken - Bedienaar moet medisch geschikt zijn voor veiligheidsfunctie - Op stabiele ondergrond niet te dicht bij uitgravingen of putten laten staan. Volg richtlijnen leverancier betreffende uitzetten van stempels - Vermijd zo veel mogelijk om te lossen en te laden op de openbare weg - Signaleer het voertuig tijdens het lossen mbv de knipperlichten - Bij het betreden van de openbare weg signalatiekledij dragen - Werkvloer niet overbelasten: materialen spreiden, rekening houdend met de vordering van de werken - Als de last die met de autolaadkraan getild wordt ongecontroleerde slingerbewegingen maakt tgv windstoten, de werken stopzetten. Respecteer de door de fabrikant maximaal toegestane windbelasting - Coördinatie tussen bedienaar kraan en werknemer ter hoogte van de montage/stapelzone door geven van seinen of andere communicatie
Aanslaan van de lasten	Hijsmateriaal zoals hijsbanden, kettingen, takels, ...	- Val van materiaal - Breuk van hijstoebehoren, falen vacuümheftoestel - Stoten en pletten van personen en materiaal					- Enkel gebruik van gekeurd materiaal - Opvolgen van de instructies - Inspecteer het hijsgereedschap voor gebruik - Enkel gebruik maken van gekeurd materiaal en respecteren van de maximale werkbelasting - Hijsmiddelen ophangen aan balkconstructies met voldoende draagkracht, niet aan leidingen, leuningen, kabelgoten, e.d. - Hijsgereedschap ordelijk en veilig opbergen - Indien barsten, inkepingen en vervormingen, materiaal uit dienst nemen - Gebruik van passende PBM: aangepaste kledij, veiligheidshelm, veiligheidshandschoenen en -schoenen. Nooit lichaamsdelen onder hangende lasten houden.

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
Verplaatsen van grondstoffen en materieel	Hijssier (driepekel en één voor aan de stelling)	- Val van materiaal					- Enkel gebruik van gekeurd materiaal - Opvolgen van de instructies
Manueel verhandelen van materiaal en grondstoffen		- Overbelasting (zie ook 1.1 manueel hanteren van lasten) - Snijden aan platen, glas					- Rugsparende tiltechniek gebruiken - Collega roepen en last verdelen - Goede werkorganisatie: afstand beperken waarover de last moet gedragen worden - Hindernissen in het traject vermijden - Dragen van gepaste veiligheidshandschoenen - Gebruik vacuümhandvaten voor manipulatie glas
Transporteren van bouwmaterialen	Bouwlift	- Val personen van hoger vlak - Instorting - Val voorwerpen bij behandeling - Treden op voorwerpen - Contact beweeglijke voorwerpen					- Toegankelijkheid van het werkplatform, collectieve afscherming is te voorzien - Bedrijfszekerheidsgarantie: CE-keuringsverslag, indienststellingsverslag - Driemaandelijks door een EDTC laten keuren - Stevige verankering van de mast op elke verdieping - Het laadplatform is voorzien van een plint en leuningen - Werkplatform vrij van materieel & materiaal - Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen: ⇒ Schoeisel met stalen zool - Openingen ter hoogte van de lift worden gedicht - Eventueel noodstoppen voorzien
Stapelen / opslaan van materialen		Allerhande kwetsuren door: - Betreden opgeslagen materiaal - Omvallende materialen					- Materiaal per soort en volgens montage volgorde stapelen, stabiel en verzekerd tegen ongewild kantelen of schuiven - Orde en netheid - Stapelzone voorzien en respecteren - Handen / ledematen nooit onder opgehangen lasten brengen - Doorgangen respecteren ⇒ Goed ontruimd ⇒ Minstens 0,8 m breed - Zorg voor een stabiele stapeling - Geen al te hoge stapels (max. 1,5 m), zodat men de voorwerpen er weer veilig kan afhalen zonder erop te kruipen.
Opslaan chemische producten		- Schade / irritatie aan huid, ogen, slijmvlies.					- Enkel de hoeveelheid noodzakelijk voor onmiddellijk gebruik mag gestockeerd worden op de werkplek - Ordelijk stockeren

Activiteiten	Te gebruiken middelen	Voorzienbare risico's	Risico				Maatregelen ter voorkoming en vermindering van het gevaar
			W	B	E	R	
							- Na gebruik vaten, sluiten voor het vermijden van vrijkomen van vloeistoffen en dampen - Gebruik maken van persoonlijke beschermingsmiddelen beschreven in de MSDS fiche -

2. SPECIFIEKE WERKEN							
2.0 GRONDWERKEN							
Afgraven / uitgraven / ophogen	Manueel of machinaal	- Inherente risico's - Beschadiging van bestaande te behouden delen / verzakkingen / instortingen - Kantelen van machine - Inspanningsletsels					- Aanbrengen van signalisatie - Afschermen van werkzones; derden weren; werfplan opmaken - Goede coördinatie tussen machinisten en overig personeel (gebruik van genormaliseerde hand- en armseinen of een communicatiemiddel) - Dragen van signalisatiekledij - Zorgen voor voldoende verlichting - Veiligheidsafstand tot machines respecteren - Geluidssignaal bij achteruit rijden - Onvrijwillig starten van machines moet onmogelijk zijn - Bestuurders mogen machine niet verlaten zolang deze in werking is - Stelselmatig verdichten - Rekening houden met natuurlijke afschuivingshoek - Machines uitgerust met ROPS cabine - Stabiel opstellen van machines - Machine uitgerust met ROPS cabine - Gebruik dragline schotten - Bemaling installeren - Minimum afstand respecteren t.o.v. sleuven / putten - Ergonomische werkhouding en juiste tiltechniek - Beurtrol bij belastende werken

		- Lawaai - Contact met verontreinigde grond / slib / water - Elektrocutie - Val van personen				- Duidelijke instructies en opleiding - Inzet hulpmiddelen - Gehoorbescherming dragen - Orde op de werkplek en overtollig materiaal verwijderen - Toezien op vereiste inentingen van de werknemers - Hygiëne in acht nemen - Dragen van beschermende kledij, handschoenen - Bestuderen en opvragen leidingennet - Proefsleuven of sonderingen uitvoeren - Kabels en leidingen beschermen - Openingen signaleren en afschermen - Voldoende verlichting voorzien - Projectie in de werkzone vermijden door oordeelkundig opstellen van werktuigen
Grondtransport	Vrachtwagen / kranen	- Vallende voorwerpen - Aanrijding - Kantelen - Klemming ledematen				- Voor vertrek de laadklep sluiten en de lading controleren - Geschikt materiaal inzetten - Werkvoorbereiding - Verkeersvoorzieningen nagaan - Wagenpark geregeld reinigen en goed onderhouden - Nooit onder (hangende) lasten lopen - Stabiel en veilig aanslaan van lasten - Nooit boven WN manipuleren - Besturen door bekwaam en bevoegd persoon - Onnodige personen uit de actieradius - Geluidssignaal bij start - Permanent visueel contact tussen bestuurder(s) en andere WN - Geluidssignaal bij achteruit rijden - Coördinatie bij kranen met overlappend bereik - Signalisatiekledij voor iedereen - Conformiteit i.v.m. ROPS en FOPS - Lastendiagram graaf- en hijswerktuigen kennen en naleven - Nodige afstand bewaren t.o.v. putten en sleuven - Nooit nabij bewegende rupsbanden komen
Grondbewerking	Trilplaten, stampers,...	- Lichamelijk contact met machines - Lawaai en trillingen				- CE-conforme machines gebruiken - Geen oneigenlijk gebruik van machines - Aandachtig werken om stoten tegen voorwerpen of harde ondergronden te voorkomen waardoor de machine achteruit zou springen - Laten gebruiken door bekwaam en opgeleid personeel - Gehoorbescherming dragen

							- Jobrotatie
2.1 TRANSPORT							
Laden en lossen van kippers en opleggers	Vrachtwagens	- Aanrijden van chauffeur - Kantelen voertuig - Contact met luchtleiding - Kwetsuren als gevolg van contact met lading / aanslagmateriaal					- Signalisatiekledij en PBM's - Onnodig weg- en weergeloop vermijden en indien mogelijk in de cabine blijven - Steeds in het gezichtsveld van de belader blijven - Niet onder de laadklep van een laadinstallatie lopen - Trekker en oplegger moeten in rechte lijn staan tijdens het kippen - Steeds zorgen voor een stabiele opstelling op voldoende effen en stevige ondergrond - Steeds speciale aandacht voor de luchtleidingen bij het kippen - Bij aanraken en beschadigen van een elektrisch geladen luchtleiding steeds de werfleiding verwittigen; het voertuig niet verlaten indien het nog in contact staat met de leiding of indien de leiding de grond raakt binnen een straal van 10m rond het voertuig - Gebruik enkel gekeurd aanslagmateriaal - Loop niet onder hangende lasten - Voorkom knikken in staalkabels
2.2 OP HOOGTE WERKEN							
Werken op hoogte		- Valrisico					- Elke werkpost die zich op meer dan 2 m hoogte bevindt moet beveiligd zijn tegen vallen door een collectieve bescherming nl. leuning van 1m hoog met tussenlat (hoogte 45 cm) en stootplint (hoogte 15 cm) aansluitend met de werkvloer. Kan dit niet voorzien worden dan moeten netten gespannen worden om een val op te vangen. Pas in laatste instantie moet geopteerd worden voor persoonlijke beveiliging. De werknemers moeten in dit geval beveiligd zijn tegen val door het gebruik van een positioneringslijn met harnas die er voor zorgt dat de werknemer voldoende ver van de zone blijft waar risico is voor vallen. Is er ter hoogte van de werkzone een reëel valrisico dan moet de werknemer een harnas dragen en verbonden zijn met een voldoende stabiel ankerpunt via een antivalsysteem en valdemper. De werknemers moeten opgeleid zijn betreffende het gebruik van deze PBM's. De PBM's moeten jaarlijks en na elke val gekeurd worden, door een EDTC. Ook voor het installeren van de collectieve beveiliging moeten PBM's tegen vallen gedragen worden.

Werken op hoogte	Hoogtewerker	- Valrisico -					- Enkel werken met een gekeurde hoogtewerker - Valbescherming (harnas) dragen indien vermeld in gebruiksaanwijzing hoogtewerker van de leverancier, of indien blijkt uit risicoanalyse dat risico op kantelgevaar kooi mogelijk is.
Werken op hoogte	Draagbare ladders ALU-ladders	- Valgevaar en wegglijden - Wegglijden - Zijdelings wegglijden - Valgevaar door slecht onderhoud - Vallen van materiaal - Elektrocutiegevaar - Oneigenlijk gebruik van ladders door kinderen - Aanrijdgevaar (bouwverkeer) -					- Ladder mag enkel gebruikt worden om zich naar boven te begeven ⇒ Werken uitvoeren op een ladder is verboden !! - Klim nooit hoger dan de vierde sport boven de plaats die je wil bereiken - Gebruik een ladder nooit horizontaal - Antislipschoenen aan de ladder voorzien (zie opmerkingen) vervang regelmatig de antislipschoenen van de ladder ! - Het is verboden de ladders op één van hun sporten te doen dragen - Hanteer een hellingsgraad van 65° à 75° (= de enkel-polsregel: plaats je enkels tegen de onderste sport en strek je armen recht naar voren. Als je polsen op de sport recht voor je komen te liggen, is de ladder goed opgesteld.) - Hou het gezicht altijd naar de ladder gekeerd - Ladder van 25 sporten en meer bovenaan vastmaken - Bij wankel evenwicht ladder vastleggen - De verschillende delen van opsteek- en schuifladders moeten elkaar met minstens 1 m overlappen - Toegang vrij houden - Gebruik enkel een ladder in goede staat en lang genoeg - Dienstladder steekt 1 m uit boven het hoogste niveau waartoe ze toegang verleent - Spreiding tussen voet van de ladder en het steunvlak mag niet groter zijn dan 1/3 lengte van de ladder. - <u>Dubbele ladders:</u> - <u>Controleer de scharnieren</u>
		-					- Controleer of de koorden of kettingen nog aan de draagvormen zitten

ALHEEMBouw

		-				⇒ Mogen nooit vastgemaakt zijn aan de sporten zelf !! - Ga nooit schrijlings op de top van de ladder zitten - Zet de ladder <u>volledig</u> open - Regelmatig controle door bevoegd persoon i.f.v. het gebruik - Op barsten - Op losse sporten - Beschadiging / geplooiden sporten - Staat van de bomen - Bevestiging van de sporten in de stijlen - Nooit ladder schilderen
		-				- Na werktijd de ladders tegen weersinvloeden beschermen - Verplaats alleen licht materieel of gereedschap en altijd in een tas - Als er dichtbij elektrische installaties zijn, gebruik dan alleen droge houten ladders of ladders in kunststof (plastic – polyester) - De ladders niet onbeheerd achterlaten ⇒ Zorg voor een goede markering, eventueel verkeersbelemmerende maatregelen
Werken <u>op</u> hoogte	Rolsteigers & kaderstellingen	- Aandoeningen nek, rug, armen en benen - Slechte montage - Slechte afbraak				- Zet mechanische hulpmiddelen in om de materialen te verplaatsen: wagen met aanhangwagen, bestelwagen, lift, takel, ... - Los- en stapelplan maken zodat de benodigde steigerelementen dicht bij de te bouwen steiger liggen - <u>Nazicht voor de montage:</u> - Onderzoek van plaats waar stelling moet worden opgesteld - Kwaliteit en staat van de grond waarop de stelling steunt - Beschikbare hoogte - Blootstelling aan de wind - Ev. mogelijkheid tot verankering - Plaats van toegangen - <u>Nazicht van het materiaal:</u> - Goede staat - Al het nodige materiaal beschikbaar - <u>Montage:</u> - Het monteren of veranderen van stellingen mag enkel gebeuren o.l.v. een bevoegd en verantwoordelijk persoon - Stabiliteit verzekeren (zijwaartse en in het vlak): stelling zo dicht mogelijk in de hoekpunten schoren

		-					-
		-					- Verankering zo vlug mogelijk aanbrengen - Tijdens de montage moeten werkvloeren en leuning reeds volledig geïnstalleerd worden - Geen onafgeschermd openingen - De afstand tussen de werkvloer op de stelling en de gevel mag niet meer dan 20 cm zijn, of er moet ook aan de kant van de gevel een leuning worden aangebracht - Steigervloer: ⇒ Moet uit 1 stuk bestaan - Werkvloer mag geen onregelmatigheden vertonen waarover de arbeiders kunnen struikelen
		-					⇒ De toegang tot de werkplatformen collectief beveiligen tegen vallen ⇒ De panelen of planken van de werkvloer mogen niet op elkaar worden gelegd ⇒ Breedte respecteren: ⇒ Metselsteigers 1,20 m ⇒ Stukadoors minstens 1 m ⇒ Lichte steigers 0,80 m ⇒ Overwegend staand werk zonder materiaalopslag 0,60 m ⇒ De maximaal toegestane belasting/m _ moet gekend zijn. Hou hier rekening mee bij het gebruik van de stelling: maximum 2 werkplatformen van de stelling mogen gebruikt worden; één werkplatform mag voor 100% belast zijn het andere slechts voor 50%. Lasten steeds gelijkmatig verdelen over een werkplatform. - <u>Rolstelling:</u> De wielen moeten steeds geblokkeerd worden tijdens het gebruik van de stelling. Bij het verrollen van de stelling mogen geen personen op de stelling staan. Er mag geen stellingvloer aangebracht worden op een hoogte groter dan 3x de kleinste afmeting van de steunbasis. - Het afbreken van stellingen mag enkel gebeuren o.l.v. een bevoegd en verantwoordelijk persoon - Stellingen die niet meer gebruikt worden, dienen zo snel mogelijk afgebroken te worden - Geen enkele stelling mag gedeeltelijk afgebroken worden en in een staat achtergelaten worden die haar gebruik nog toelaat

Werken in de hoogte	Kaderstelling / rol-stelling	- Valgevaar personen en materialen - Slechte montage, valgevaar -				- <u>Beveiligingen werknemers:</u> - Kantlijsten en leuningen voorzien op 1 à 1,2 m, 0,4 à 0,5 m en 0,15 m - De beveiligingen mogen tijdens het werk niet verwijderd worden - Indien collectieve beschermingsmiddel niet kan moeten de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen worden gedragen ⇒ Harnasgordel of harnasgordel met borst D-ring ⇒ Vanglijn 2 meter met valdemper en steigerbouwhaak ⇒ Valstop apparaat ⇒ Oprolautomaat (autoreel) - <u>Beveiligingen omgeving: (windverbanden gelden niet als leuning !!)</u> - Kantlijsten - Vangnet, wegomleiding, stofscherp - Beschermdoorgangen voor voetgangers - Zet geen materialen of gereedschappen tegen een leuning geplaatst - <u>Toegangen:</u> ⇒ Gebruik van verticale ladder of schuin geplaatste ladder + beveiligingen tussen platform en toegang (via luik in de vloerplaat met voldoende draagkracht, via een automatisch dichtslaand hek) ⇒ Er moet een veiligheidsinstap voorzien zijn thv de ladder die minstens 1 m boven de platformvloer uitsteekt - <u>Periodiek nazicht</u> door bevoegd persoon: ⇒ Tenminste eens per week ⇒ Telkens opnieuw in dienst gesteld (ook na elke belangrijke aanpassing) ⇒ Toegangslabell aanbrengen ⇒ Na langdurige onderbreking ⇒ Telkens stabiliteit in het gedrang komt
Werken in de hoogte	Stelling ter beschikking gesteld	- Valgevaar personen en materialen - Slechte montage, valgevaar				- De werkgever moet er zich van vergewissen dat de stelling reglementair is, alvorens toestemming aan zijn werknemers te geven deze te betreden.

BIJLAGE 3: VERSLAG ARBEIDSONGEVAL

ONGEVALLERELAAS

- Naam slachtoffer :
- Adres slachtoffer :
- Functie slachtoffer :
- Werkgever :
- Adres werkgever :
- Plaats van het ongeval (werfadres) :
- Tijdstip van het ongeval :
 - datum :
 - uur :
- Uitgevoerde opdracht op ogenblik van ongeval :
- Wie verleende de eerste hulp ? :
- Getuigen (naam + adres) :
- Plaats en aard van de verwonding (hoofd, arm, inwendig, ...) :
- Vervoer naar hospitaal ? ja neen
 - zo ja: met ziekenwagen
 - met voertuig werkgever
 - uur van vertrek :
- Andere verzorging :
 - gekwetste gaat naar ziekenhuis
 - gekwetste gaat naar huisdokter
 - verzorging alleen op de werf
- Tijdstip (datum + uur) van eventueel verwittigen :
 - ⇒ familie van slachtoffer :
 - ⇒ preventieadviseur :
 - ⇒ veiligheidscoördinator :
 - ⇒ technische inspectie :
- Hoe gebeurde het ongeval ? :
- Mogelijke oorzaak van het ongeval :
- De werknemer moet ook zijn ziekenkas op de hoogte brengen
- Datum werkhervatting :

BIJLAGE 4: ONGEVALLen INLICHTINGENBLAD

Datum :**Hoofdaannemer** :**BETREFT** : **ALLE** arbeidsongevallen overkomen aan de werknemers van de hoofdaannemer en zijn onderaannemers, leveranciers en bezoekers op de werf.De ondergetekende
verklaart dat tijdens de periode van tot

Geen enkel arbeidsongeval gebeurde in het kader van de uitvoering van zijn contract.

Handtekening :

Volgende arbeidsongevallen zich voordeden :

Datum	Naam gekwetste	Werkgever	Afwezigheid	
			Van	Tot

Een kopie van elke ongevalsangifte wordt hierbij gevoegd.

Handtekening : DIT INLICHTINGENBLAD DIENT TERUG BEZORGD TE WORDEN AAN DE COÖRDINATOR-
VERWEZENLIJ KING (MET KOPIJ AAN DE OPDRACHTGEVER) TEN LAATSTE OP HET EINDE VAN ELKE
TUSSENTIJDSE VORDERINGSPERIODE.

BIJLAGE 5: INTENTIEVERKLARING BIJ INSCHRIJVING

Ondergetekende (aannemer)

.....

Verklaart hiermee dat hij kennis genomen heeft van en akkoord is met de veiligheidsvoorschriften van de opdrachtgever, beschreven in het Algemeen Veiligheids- en Gezondheidsplan (AVGP) dat toegevoegd werd aan het bestek, alsook aan de voorschriften met betrekking tot veiligheid en gezondheid vervat in het bouwplaatsreglement, en die gelden voor de volgende werkzaamheden:

Omschrijving:	Plaats:
.....	
.....	

Ondergetekende zal alle maatregelen nemen, die nodig zijn om te verzekeren dat voornoemde voorschriften worden nageleefd. Hij verbindt er zich toe deze voorschriften bekend te maken voor aanvang van de werken bij zijn werknemers en zijn onderaannemers.

In een afzonderlijk document (SVGP) worden de risico's eigen aan de ondertekenende onderneming en de eventuele bijkomende preventiemaatregelen die te voorzien zijn in functie van de uitvoeringsmethode, beschreven.

Voor bijkomende inlichtingen kan ondergetekende zich wenden tot de verantwoordelijke van de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met het ontwerp of de veiligheidscoördinator-ontwerp.

Bij niet-ondertekening of afwezigheid van dit document, kan de offerte nietig verklaard worden.

Datum:

Naam en handtekening van de aannemer:

Voor akkoord

.....

ALHEEMBOUW

BIJLAGE 6: LIJST WERFMATERIEEL

Doorhalen wat niet van toepassing is

Worden er stellingen gebruikt?	JA	NEEN
Worden er hijs- en heftoestellen gebruikt? Zo ja, welke?	JA	NEEN
- handtakel of elektrische takel	JA	NEEN
- domme kracht	JA	NEEN
- hoogwerker / schaarlift (*)	JA	NEEN
- verreiker (*)	JA	NEEN
- mobiele kraan (*)	JA	NEEN
- vorklift (*)	JA	NEEN
- gevelsteiger (heksteiger)	JA	NEEN
- materiaallift	JA	NEEN
- andere?	JA	NEEN
(*) Hebben de mensen die deze machines bedienen een geldige medische Keuring?	JA	NEEN
Zijn deze hijs- en heftoestellen gekeurd door een erkend organisme? Zo ja, gelieve een kopie van het keuringsverslag te bezorgen aan de werfleider.	JA	NEEN
Worden er valbeveiligingen gebruikt? Zo ja, welke?	JA	NEEN
- veiligheidsharnas	JA	NEEN
- veiligheidslijn	JA	NEEN
- antival apparaat	JA	NEEN
- andere?	JA	NEEN
Hebben uw mensen de nodige voorlichting en instructies gekregen m.b.t. het juiste gebruik van deze middelen? Zo ja, hoe kan u dit aantonen?	JA	NEEN
Zijn deze veiligheidsmiddelen gekeurd door een erkend organisme? Zo ja, gelieve een kopie van het keuringsverslag te bezorgen aan de werfleider.	JA	NEEN
Welke toestellen / arbeidsmiddelen worden gebruikt?		
- boorhamers/boormachines?	JA	NEEN
- wipzaagmachines?	JA	NEEN
- elektrische afkortzagen?	JA	NEEN
- cirkelzaagmachines?	JA	NEEN
- slijpmachines?	JA	NEEN
- lasposten?	JA	NEEN
- diamantboormachines?	JA	NEEN
- schiethamers (z.g.n. hiltipistolen)?	JA	NEEN
- compressoren?	JA	NEEN
- elektrische groepen?	JA	NEEN
- Andere?	JA	NEEN
Maakt u gebruik van propaan/butaan branders? Zo ja,	JA	NEEN
- terugslagklep voorzien?	JA	NEEN
- brandblustoestel aanwezig?	JA	NEEN
- flessen geïdentificeerd?	JA	NEEN
- opslagplaatsen voor flessen?	JA	NEEN
Maakt u gebruik van oxy-acetyleenbranders? Zo ja,	JA	NEEN
- terugslagklep voorzien?	JA	NEEN

- brandblustoestel aanwezig?	JA	NEEN
- manometers gekeurd?	JA	NEEN
- flessen geïdentificeerd?	JA	NEEN
- opslagplaats voor flessen?	JA	NEEN

Maakt u gebruik van dakdekketels?	JA	NEEN
Zo ja,		
- terugslagklep voorzien?	JA	NEEN
- brandblustoestel aanwezig?	JA	NEEN
- flessen geïdentificeerd?	JA	NEEN
- opslagplaats voor flessen?	JA	NEEN
- opvangkuip voorzien?	JA	NEEN
- instructies en voorlichting aan personeel?	JA	NEEN

Elektrische uitrusting		
Gebruikt u een werfkast voor de aanvoer van uw elektriciteit?	JA	NEEN
Zo ja, is deze gekeurd door een erkend organisme?	JA	NEEN
Gebruikt u verlengkabels?	JA	NEEN
- type H07RNF?	JA	NEEN
- voorzien van hermetische stopcontacten?	JA	NEEN
Gebruikt u contactdozen?	JA	NEEN
- zijn ze spatwaterdicht (beschermingsgraad IP44)?	JA	NEEN
- zijn ze slagvast?	JA	NEEN
Gebruikt u werfpaddestoelen?	JA	NEEN
Zo ja, zijn deze gekeurd door een erkend organisme (vijfjaarlijks)?	JA	NEEN

Gebruikt u brandgevaarlijke producten?	JA	NEEN
Zo ja, welke? En wat is de maximum hoeveelheid op de werf?		
Product	hoeveelheid	
Gebruikt u chemische producten?	JA	NEEN
Zo ja, welke? En wat is de maximum hoeveelheid op de werf?		
Product	hoeveelheid	

ALHEEMBouw

BIJLAGE 7: VERKLARING (ONDER)AANNEMER

Project:.....Bouwplaats:.....

Onderneming:.....

Adres:.....

Tel.:..... Email:.....

Onderaannemer voor de onderneming:.....

ALGEMENE INFORMATIE

Preventieadviseur:..... + Email:

Veiligheidsverantwoordelijke op werf:..... + GSM:

EHBO-hulpverlener:.....

Arbeidsgeneeskundige dienst:

Arbeidsgeneesheer:.....

Ongevallenverzekeraar:.....

Omschrijving van de uit te voeren werken:

Maximaal aantal werknemers (incl. onderaannemers) op de werf:.....

Uitvoeringsperiode: van tot

INTENTIEVERKLARING

Ondergetekende verklaart het AVGP en het bouwplaatsreglement ontvangen te hebben en de verantwoordelijkheid te zullen nemen om al zijn werknemers en onderaannemers die voor zijn rekening werken, te informeren over de inhoud.

Eveneens bevestigt ondergetekende de voorschriften van het AVGP en van het bouwplaatsreglement duidelijk begrepen te hebben en alle maatregelen te nemen, die nodig zijn om te verzekeren dat voornoemde voorschriften worden nageleefd.

In een afzonderlijk document (specifiek veiligheids- en gezondheidsplan - SVGP) worden de risico's eigen aan de ondertekenende onderneming en de eventuele bijkomende preventiemaatregelen die te voorzien zijn in functie van de uitvoeringsmethode, beschreven.

Voor bijkomende inlichtingen kan ondergetekende zich wenden tot de verantwoordelijke van de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met het uitvoering of de veiligheidscoördinator-verwezenlijking. De aannemer zal voor de goede werking van de veiligheidscoördinatie, tijdig en steeds na aanpassing ervan, zijn planning aan de veiligheidscoördinator doorgeven.

Voor akkoord,

Datum:

Veiligheidsverantwoordelijke
op de bouwplaats

Ondernemingshoofd

BIJLAGE 8: NOODNUMMERS

UIT TE HANGEN OP DE WERF !!

	<u>AMBULANCE</u> (Medische Spoeddienst) Tel of GSM: 112	Vermeld: - Locatie werf: Breestraat 2A, 8710 Wielsbeke - aard van de verwondingen - of het slachtoffer ademt - of het slachtoffer hartslag heeft - uw eigen naam (en firma) Bij levensgevaar bijstand vragen van de MUG (Medisch Urgentie Groep)
	Ziekenhuis met SPOEDdienst O.L.V. van Lourdes ziekenhuis Vijfseweg 150 Waregem	Maximaal beroep doen op de dienst 112 voor vervoer van een gekwetste gezien het risico van shock tijdens het vervoeren
	Huisarts(en) Dr Geeroms Dr Degroote 056/66.97.97	Huisartsencentrum Wielsbeke Rijksweg 215 8710 Wielsbeke
	Antigifcentrum Tel: 075/245.245 Militair Hospitaal Neder-Over-Heembeek	- Wacht niet op ziekteverschijnselen vooraleer te bellen - Geen melk toedienen, melk is geen tegengif - Niet laten braken ! Bel eerst ! - Spoel overvloedig met water na spatten van een schadelijke stof in de ogen of op de huid - Verlucht de ruimte goed als irriterend of giftig gas is vrijgekomen
	<u>BRANDWEER</u> Tel of GSM: 112	Vermeld: - locatie(referentiepunt) en straatnaam - punt waar brandweer wordt opgewacht - de aard van de brand (gas, vloeistof...) - de omvang, de beschikbaarheid van water, de aanwezigheid van gewonden,...
	<u>POLITIEZONE MIDOW</u> Tel of GSM: 101	Tel urgentie: 056 / 67 27 31 Tel informatie: 056/67 19 70 (Wielsbeke) 056/67 19 40 (Oostrozebeke)
	Elektriciteit Gas Water Telefoon/Distributie	Contact op te nemen met projectleiding Unilin: • Jan Van Troys – 0473/79 05 04 • Jurgen Vanderheeren – 0486/12 32 87